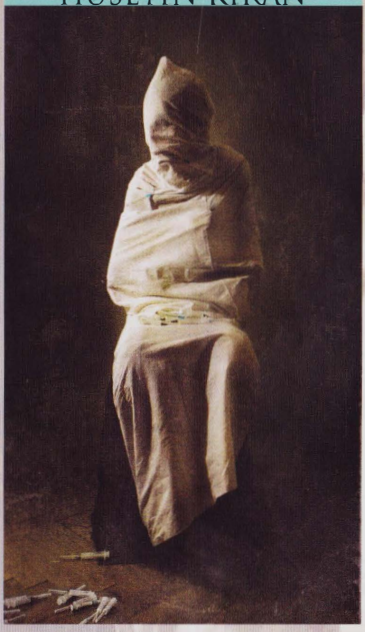
Benim adım meleklerin hizasına yazılıdır

HÜSEYİN KIRAN

AYRINTI

Türkçe Edebiyat Dizisi

HÜSEYİN KIRAN

1965'te Amasya'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini burada tamamladı. Üniversiteyi politik nedenlerle bırakmak zorunda kaldı. Yine aynı nedenlerle 10 yıl cezaevinde kaldı. İlk şiir kitabı *Madde Kara* 2004, ilk romanı *Resul* 2006, *Gecedegiden* 2011 yılında yayımlandı. Evli ve iki çocuk babası olan Kıran halen İstanbul'da yaşıyor.

Ayrıntı: 704
Türkçe Edebiyat Dizisi: 22

Benim Adım Meleklerin Hizasına Yazılıdır
Hüseyin Kıran

Son Okuma
Tayfun Koç

© 2013, Hüseyin Kıran

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Gökçe Alper

Kapak Fotoğrafı
WIN-Initiative / Getty Images Turkey

Dizgi
Esin Tapan Yetiş

Baskı
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No.: 244 Topkapı/İst.
Tel.: (0212) 612 31 85
Sertifika No.: 12156

Birinci Basım 2013
Baskı Adedi 2000

ISBN 978-975-539-738-2
Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Hüseyin Kıran

Benim Adım Meleklerin Hizasına Yazılıdır

TÜRKÇE EDEBİYAT DİZİSİ

Melekler Evi
Göksel Yılmaz

Akbisar Düşerken
Mahmut Şenol

Kurtuluş Nehrin Yatağında
Uğur Erkman

Gecedegiden
Hüseyin Kıran

Arıza Babaların Çatlak Kızları
Ayten Kaya Görgün

Zeval
Nihan Taştekin

Bir Zamanlar Bakırköy
Tahir Musa Ceylan

Önceki Çağın Akşamüstü
Ömer F. Oyal

Akvaryumda Ölü Bir Balık
Mürselin Kurt

Fevkalbeşer Sair Bey ve Suskunluğu
Ömer İzgeç

Laf Evi
Serdar Aysev

Kayıp Taşlar
Asuman Bayrak

Fransız Balkon
Ahmet Coşkun

Boşluğun Sesi
Umut Dağıstan

Bir Tuhaf İntikam
Uğur Erkman

Karşıyu
Hüseyin Bul

Babamın En Güzel Fotoğrafı
Gönül Kıvılcım

Kedi ve Ölüm
Erhan Bener

Acemiler
Erhan Bener

Capon Çayevi
Mahmut Şenol

Ferahlık Anına Övgü
Ömer F. Oyal

Hüseyin Kıran

Benim Adım Meleklerin Hizasına Yazılıdır

Hazin Yürüyüş

Beni dünyaya bağlayan şeylerle ilişkimi koparmalı, kendi saf evrenimin içinde yaşamaya başlamalıyım. Sonsuz sayıda bağla bağlı olduğum dünya, iyice net ki, kendimi kendim olarak, bu tek sahici yaşama hali olarak varlığımı sürdürmeme izin vermeyecek. Kendimi o hale getirmeliyim ki, yeryüzünü örten ve boğan, onu sere serpe yaşamaktan alıkoyan insan-biçimli varlığın dışında durduğumu, ona düşman olduğumu, onun paylaştığı hiçbir kaygıyla ortak bir yönümün olmadığını, kendimi tamamen lekesiz olarak bambaşka esaslar üzerinden kurmayı amaçladığımı ve nihayet bunu gerçekleştirmeye giriştiğimi ilan etmeliyim.

Kendimle gireceğim bu yeni ve yaratıcı, yararlı, biraz yaralayıcı değişim sürecini başlatmak için bedensel sınırlarımı yoklamalı, bu sınırların içini yeniden ve yeni bir bilgiyle, bambaşka bir bakış açısıyla doldurarak, biraz seyrelerek, parça parça genişleyerek her bölgenin denetimini ele geçirmeli, ki ellerimi iyi biliyorum ama sadece yürümek istediğimde ayaklarım oluyor, bazı organlarımı ise hiç bilmeden yaşayabiliyorum, genellikle bedenin içine yerleşmiş bu organları hayretler içinde hissedemiyorum bile, onlara da vakıf olmak istiyorum doğal olarak ki aleyhte bir faaliyet içinde bulunarak beni bilmediğim biçimde insan soyuna bu aşağılık varlık formuna bağlamak için gizli işbirliğinde bulunmasınlar.

Yeryüzünde bulunmak bir suçtur. Bundan kurtulmak için ölümü denemeliyim.

İlkin fark ettim ki, hepimiz, insanlar, hayvanlar, bitki formundaki varlıklar, hepsi oksijen bağımlısı. Doğanın bizzat kendisi, en azından uzantısı sayabileceğim kendime karşı silahlanmak ve bir saldırı başlatmak, bir devrim yapmak istiyorsam, bu bağımlılığın üstesinden gelmeliyim. Bu, bana saplanmış doğaya karşı elde ettiğim ilk zafer olacak.

Bütün canlıların ama beni şu aşamada –henüz– ilgilendirdiği biçimiyle insanın oksijen bağımlısı olması bilgisine, beni sefil insan soyundan ayrıştıracak ve Tanrısallıkla buluşturacak –yani saflık ve hiçlik– özel bir ayrıcalık kazandıracak, mutlak bilgiye belki kendi başıma varmadım. Düşünerek vardım. Beynim düşündü ve kendine, Bay Mutlak Tin'i örnek aldı. O, böyle şeylerden muaftı. Oksijenden azade. O, başkalarının beyninde yaşayarak ölümsüz olmanın oksijensiz var kalmanın mümkün olduğunu göstermişti. Ölümsüz olmanın sırrı, bütün maddi süreçlerin dışında, başkalarının beynine

yerleşmek ve orada yaşamaktır. Ben de başkalarının beynine yerleşmek için harekete geçtim. Bunun üstesinden gelebilirim. Bedensel sınırlarımın ötesine geçer ve yıldızlar arası boşlukta, önümde açılan bu yeni ve bitimsiz alanda, pırıltılı ufukta, sonsuz enginlikte bir elektrik çakması olarak, bir yalın yalım olarak, turkuaz ışık olarak, ışık hızına binerek süreceğim altımdaki atımı.

Bu akıl yürütmelerin sonucu olarak kendi bedenime karşı girişeceğim oksijene duyduğum bağımlılıktan arınma eyleminin ilk hamlesini yaptım ve nefesimi tuttum.

.....

..... Puhhh!

Bu yeni ve özgürleştirici deneyimin, direniş eyleminin sessiz ve ufak çaplı bombalamanın, ayaksız ayaklanmanın, kargaşa çıkarmanın, devrimci bildiri metninin, Leninist tipte çelik çekirdekten parti örgütü kurmanın nüvesinin etkileri umut ediyorum ki, kalıcı olacaktı. Gerçi iki dakika on bir saniye sürmüştü ama eylemin gücü, yarattığı etki, başkalarının onu izlemesiyle ve her-

kesin nefesini tutmasıyla ve oksijensizliği denemesiyle büyüyecekti, öyle umuyordum. Elbette tarihsel anlamı olan eylemlerin etkileri asla önceden kestirilemez. Bunu deneyerek ve idmanla geliştirerek en azından on misline çıkaracaklar da bulunacaktır.

Ben doğama karşı kendi yasalarımı dayatmak üzere başlattığım bu ilk cephe savaşının, ilk çatışmasının sonucunda bayıldım. Hayır bayılmadım. Bayılmak, benim gibi yeni direniş başlatmış bir özgürlük savaşçısı için kabul edilemez oluyor. Bunun yerine susadım.

Sert bir dünyada yaşıyordum, bunu biliyordum. Toprak sert, kaya, beton, metal, çevreye şeklini veren her şey sertti. Elbette başkalarına şekil vermek için sert olmak gerekir. Nihayet durum da sertti, bulabildiğim bütün yollar, yordamlar ve yöntemlerle direnmiş ama başarısız olmuştum. Gerçi denebilir ki, yeni başlamıştım ama işte, saldırmış ve yenilmiştim, böylece ayaklarım suya ermişti.

Bu katı materyaller dünyasında yaşamanın bir çıkarını bulamamıştım. Aklıma, belki de susamaktan kaynaklanan bir fikir gelmiyor değildi ve ayaklarımın suya ermesinden.

Bir de suyu denemek gerekirdi. İlle bağımlısıysak ve bununla baş edemiyorsak, belki de azaltarak bırakmak bir yöntemdi oksijeni ki suyun yarısından çoğunun oksijenden oluştuğunu bilmiyor değildik; H_2O formülü de bunu söylüyordu ayrıca bir şey daha söylüyordu o 2 rakamı; su, ikinci vatanımız olabilirdi. Bir amfibiyen olma kararıyla suya yavaşça, kendimi teslim ettiğimi hissettircesine girdim. Teninde açılan yarayı hemen kapatma yetenek ve bilgisine gıpta ettiğim su, bir anda beni sarmaladı ve kabul ettiğini bildirir biçimde beni aşağı, karanlık, giderek çamurlu dibe doğru çekmeye başladı. Suyun bildiklerini bana geçirmesini eriyerek bekledim.

Bu benim Uzun Yürüyüş'üm olacaktı. Direniş hamlesi için Haliç'i seçmiştim. Çan Kay-Şek kılıklı doğa yasalarından kaçarak güçlenmek ve yeni bilgilerle donanarak yeryüzüne yeni biçimini verme zamanım gelene dek burada, suyun içinde beklemek ve dinlenmek, suyu dinlemek ve nihayet üstün bilgilerle donanmış olarak yeni bir varlığa dönüşmekti niyetim. Ve zamanı gelince, benim zamanım, karaya, anayurduma, karla kaplı güzel memleketime, kurşun mühürlü bir vagon bulunamadığı için yürüyerek girecek ve toplanan kalabalığa ilk söylevimi verecektim efsanevi liderliğimin: ey ki bilinçlenin!

Kusurlu Su

Bu büyük eylemin, bu direniş hattının bu kadar ök-
sürüğe (sayamadım) neden olması büyük talihsiz-
lik. Bu noktada suyun beni ve eylemimi anlamadığını,
belki de düşmanım olan doğa yasalarının safında yer al-
dığını, ahmak bir işbirlikçi gibi buz olarak dünyaya şekil
verebilen katı materyaller arasına katılma teklifiyle satın
alındığını ileri sürebilirim.

Amansızca soğuk ve tadı rezildi. Tuzluydu namussuz
ki bu da kokmak istemediğini akla getiriyordu. Demek
içten içe çürük olduğunu biliyordu. Yanlış şeye güven-
miştim. Ondan beni içine almasını ve yeryüzünü reddet-

me eylemime yataklık etmesini beklemekle aptallık etmiştim. Yatalaktı kendisi, aslında şüphelenmiştim. Öylece serilmiş yatan, tabiatı aşağılara akmak olan ve uygun bir yatak bulunca içine dolup serilip yatmaktan başka bir yeteneği bulunmayan bir madde formuna nasıl da güvenmiştim. Yumuşaklığıyla aklımı çelmişti, hatamı telafi edeceğim.

Ben Ruhi Bey İyi Değilim

Her yan ılıktı. Lakırdıdan bir bulutun içinde doğru dürüst yüzü bile seçilmeyen doktor kılıklı bir kılıbık etrafımda döndü durdu. Kafası kepli diğeri, ufak tefek, çikolata parçası kokulu. Hey Ruhi Bey, nasılsınız?.. oldukça güzel bir gün, soğuk ama güneşli, insan keyifle nefes alıyor, değil mi? Oksijen kokusunu içinizde hissediyorsunuz. Şöyle derin derin ama çok da derin değil yoksa boğulursunuz maazallah... Kendinizi biraz kötü hissedebilirsiniz. Size yatıştırıcılar verdim. Ruhi Bey, bir süre Or-Ahayim'de bakımınız yapılmış. Ancak siz tıp biliminin bilgisi dışında nedenlerle kendinize gel-

memekte direnince... yapılan tüm tetkikler temiz çıktı, sağlıklısınız. Gerçi o gece epey üşütmüşsünüz. Gereğini yapıyoruz. Heh heh he, Haliç'in kıyısında karaya vurmuşsunuz. Hava buz, siz denizden giysilerinizle çıkınca, normal olarak akla... bir deneme geliyor. Polise söylediğiniz adınızı doğru kabul ettik. Ruhi Bey. Fakat soyadınız? Sigortalı mısınız? Numarası gerekli bana. İşlem yapılacak. Malum, burası devlet hastanesi. Yani... sizi sonsuza dek burada tutamam. Bu halde dışarı da salamam. Yakınlarınız vardır, isim, adres verirseniz... peki, sizi diğer hastalarla birlikte kalmanız için koğuşa aldıracağım. Ama durumunuz buna elverirse elbette. Öyle sadece bakmakla olmaz. Ses çıkarın. Elinizi oynatın. Gözünüzü kırpın. Beni duyduğunuzu, anladığınızı düşündürecek bir hamle. Siz böyle sıfır tepkiyle kalınca, ben de kalakalıyorum. Değil mi? Peki. Hemşire, Ruhi Bey'i müşahede koğuşuna alıyoruz. Zorluk çıkaracağını sanmam. Zaten kımıldamıyor. Bir intihar girişiminde bulunduğunu varsayıyoruz. Gözetim sürekli. Belli bir dikkat çerçevesinde. Aşırı davranışlardan sakınıyoruz. Hastabakıcıları uyarın, uyumlu bir hasta. Ruhi Bey'in ruhsal durumu netleşinceye kadar dikkatli, uyanık ve sakin. Siz benimle gelin.

Sonra o geldi. Aşağıdan yükseldi. Enli. Kelimeler büzüldü. Güneş söndü. Irmaklardan ateş aktı. Denizler doldu. Balıklar patladı. Ağaçlar yandı. Hayvanların soluk alışverişleri durdu. Hayat durdu. Akrep oldu. Nefesimi tuttum. Bir şey yapmıyor. Bir tehdit değil. Sadece, zehirli, yağlı zeytin parlağındaki gözlerini dikti. Bakıyor.

Terliyorum. Başımı çeviremiyorum. Dişlerim kilitlendi. Kilitlendim. Kaslarım taş. Karşımda. Yatağımın önünde, ayakucumda dikili. Boyu kısa. Kısaca gülümsedi. Dişleri. Paslı. Üstüme atlaması. Gözlerini kırpmıyor. Bir ifrit mi? Kolları bacakları eğri ve tüylü. Uzaklaş-

sam... Nereye? Kımıldarsam yakalanacağım. Ayakları görünmüyor. Sanki yeryüzü yükselmiş, bana bakıyor.

İçime çekildim. Geri. Gövdemin dibi. Kafatası. Ancak bu ki, iki iri boşluktan girilebilir gibi. Gözlerimi hızla kapadım. Sakın. Bekliyorum. Yeniden bakmaya başlamayacağını. Ağzımı kapattım. Nefes almayı durdurdum. Kulaklarım. Burun deliklerimden sızmaya yeltenmesi ihtimali. Kulaklarımı ellerimle, iyice. İçime girilecek bir açıklık bırakmadım. Tamamım.

Haydi, gidiyoruz... Eller, korkmayın ısırmam. Ruhi Bey, adınız pek ruhi doğrusu. Keh keh! Bana yardım etmeniz gerek. Şöyle. İyi. Oturuyoruz. Güzel güzel... Biz ne hastalar gördük. Hayırdır, karınızdan mı kaçtınız? Vallahi ben de öyle, hah hah ha!.. Aferin Ruhi Bey. İşte gidiyoruz. Ama gözlerinizi açın. Tekerlekli iskemlede de uyunmaz ki...

Yeni Bir Element

Yeryüzünün tehlikeli varlığı karşısında kendime, kendimden ibaret bir vaha yaratmam gerektiğini bir kez daha anladım. Bu yeni dünyada, gizli ve dokunulmaz cennette uçurumlardan ve tırmanılacak kayalardan eser olmayacak. Tırmalayan çalılar, çekici bataklıklar bulunmayacak. Sokucu böcekler ve bakıcı maddeler, eli mızraklı kelimeler, organıyla akıl çelen dişiler, bölünmeler olmaksızın tamamen kendimden ibaret ve tam ve öngörülebilir ve saf ve kabuksuz bir çekirdek olarak ben, kendi küçük çevrenim içinde rahat, huzura ereceğim.

Eğer yeni bir evren tasarımına girişeceksem, bunu yepyeni bir elementle yapmalıyım. Çünkü bildik dünya-

yı yaparken kullanılan elementler, o eski dünyayla akrabalıkları nedeniyle bir gönül kayması yaşayarak beni eski dünyaya bağlamanın çarelerini aramaya başlayabilirler. Ağır atom dizilimlerinin ürettiği metallerin olmadığı bir evren... artık sertliklere yer olmayan bir hayatı kuruyorum. Taş ve demir ve sert şeyler hatta sert kelimeler, bu evrenin kendine has ve özel âleminden atılmalı. Yeni bir ben için yeni bir yeryüzü üretmeli... ve açık ki, şu gaz denen şey, evet size kendini dayatmıyor, sadece sizin istediğiniz biçimi alıyor ama bakalım bu yeterli mi? Neredeyse bildiğim hiçbir gaz, içinde yaşanabilir değil. Çoğu boğucu, kalanı yanıcı, bir kısmı patlayıcı. Umut vaat eden oksijense, şu bağımlılık yaratmasıyla kötü ünlü gaz, beni eski yeryüzüne bağlayan bir tür bağlaç.

Sertlik elementini ve gaz elementini eledikten sonra yeni elementler bulma umuduyla kafamın içine baktım. Pırıltılı varlığının üstü zaman içinde tozla kaplanmış ve fakat kendisi de bundan mutsuz olmamış, debelenerek üstündeki bu tozu atmaya tenezzül etmemiş ve kendini başkaları için parlatmayı reddetmiş, kendine, sadece ve saltık olarak yettiği için olacak, suskunlukla varlığını sürdürmüş bir asal-asil element buldum. Hayatı dolduran, hayatın bizzat kendinden yapıldığı unutulmuş bu element, başkalarının gözünden kaçmıştı belki. Ama içinize yeterince bakarsanız, her şeyin ve her zaman için zaten orada bulunduğunu görürsünüz. Bu, eskiden beri orada bulunan element kıpırdadı. Bu, fikir elementiydi.

Bu yeni elementi niteliklerime uygun biçimde kullanabilmek için hakkında bilgi edinmeliyim. Böylece, koyu bir tefekküre daldım.

Dünyanın yanlış biçimde kurulduğu ayanken, ben için, bütün elemanların birer birer elden geçirilmesi ve nerede yanlış yapıldığının bulunmasından ziyade, doğ-

rudan dünyanın kendisinin reddi pek daha asilce olurdu, yüreklice ayrıca ve elbette zahmetsiz. Her şeyi reddederseniz, sizi bekleyen yeni bir düzlükte buluverirsiniz kendinizi. Dolayısıyla içine dolacağınız ve kendisi, kendini bir kendilik olarak size dayatamayacak ama sizin kendinizi mükemmelen ve tamamen sere serpe yaşayabileceğiniz bir zemine kavuşmuş olursunuz.

Dünyayı reddediyordum, onun yapıldığı elementleri reddediyordum ancak yerine koyulacak olan temel elementle ilgili yeterince derinleştirilmiş, bilgilerle donanmış olmadığımı biliyordum. En başa döndüm.

İlk, nasıl oldu? Bu asıl, bu basit, bu temel varlık nasıl oluştu? Kendi kendine mi? Buna inanmam beklenmiyor umarım. Birisi mi yarattı? Kim? Tanrı mı? Bu güdük bir ihtimal. (İntihal değil) zaten neden yaratsın? Peki, doğa mı? Bunları bilemiyoruz.

Bu soyut ve parlak akıl yürütmelerin ihtişamı karşısında gözlerinizi kapatmak zorunda kaldığınızı biliyorum. Temelli açıklamalarıma temelden adım atıyorum.

Açıklayıcı Açıklamalar

Peki, ilk nasıl oldu?

Başlangıçta ne olabilirdi? Elbette, hiç. Başlangıçta boşluk vardı. Boşluk, boş olan şeydir. Peki, tabiatı nedir? Tabii ki doldurulmak. Boşluk, doldurulmak için can atar. Doldurulmanın yolu nedir? Başlangıçta sadece boşluk varsa, boşluktan kendiliğinden bir şey hâsıl olamayacağına ve boşluğun olduğu yerde her şeyin boş ve boşuna olduğunu kabul ettiğimize göre, genellikle sanıldığı gibi boşluk elementlerden yapılma maddi madde ile ilk elden doldurulamaz oluyor

Oysa varlığın en tuhaf hali olarak fikir, daha sonra açıklamayı umduğum kendine has güçleri sayesinde bir

doluluk olmanın, dolabilen ve doldurabilen olmanın kımıldanan özünü içinde taşıyordur. Fikir, kendini kendi başına var kılıyordur. Fikir, tıpkı boşluk gibi varlığını kendi başına gerçekleştirme yeteneğine haiz olarak var kılıyordur. Nasıl var kılıyordur? Bunu henüz bilmiyoruz. Gelecekte, bir araştırma enstitüsü vasıtasıyla bu meselenin üstesinden gelmeyi umuyorum.

Fikir Araştırmaları Enstitüsü

Hemence araştırma enstitümü kuruyorum. Ayırdığım sonsuz kaynaklar sayesinde (bundan başka bir şey düşünmeyerek) kurumsallaşan ve bulduğu kesin ve tartışılmaz bilgi yığınlarını tebliğler yoluyla insanlığa ulaştıran, içinde tek kişinin çalıştığı bu enstitünün araştırmalarına göre, süreç şöyle gelişti:

Tebliğ 1

Her şeyin bir gövdesi vardır (Her şeyin bir gölgesi de vardır ve gövde kadar asli bir unsur olarak varlığını sürdürüyor ve hayata etki ediyordur). Boşluğun gövdesi,

içine dolan şeyin bizzat kendisiyle örtüşüyordur. Diyelim –diyelim– fikrin gövdesi, boşluğun içine girerek onu doldurunca boşluk, fikir gövdesine bürünüyordur. Fikir bu noktada boşluğun giyindiği elbisedir, dense yeridir.

Tebliğ 2

Fikrin gövdesi nedir? Fikir kendini ne'de bedenleştirir? Eminim ve sanırım ki, sözde bedenleştirir. Bu sözcükten oluşan sözde beden haliyle fikir-beden, içine yerleşeceği boşluğu keşfetmeden önce, içine yerleşeceği kelimeyi bulur. Böylelikle fikir, bazı kelimeleri deneyerek yerleşecek bir kelime arar, içlerine uyup uymayacağını denetlemek ister. Bu yerleşme, tıpkı denizkestanelerinin çiftleşmesi gibidir; anlayacağınız müşkül bir iştir.

Tebliğ 3

Fikir, önce fakir kelimesini dener. Bu kelimenin, kendi soylu ve pek asil amaçlarına uymayacağını, epey yoksul bir yapıda olduğunu kavrar. Böylece fikir, fıkır kelimesini test etme aşamasına gelmiş bulunur. Fakat fıkır. fevkalade fıkırdıyordur. Fikrin o ağırbaşlı havasını, görüntüsünü taşımaya müsait olmadığı, fikir tarafından anlaşılıyordur. Fikir, bu iki denemeden sonra buralardan uzaklaşmak niyetindedir. Fakat yakınlıktan dolayı ve biraz da yanlışlıkla, fakır kelimesine uğrar. Kelimenin bütün dillere çevrilebilir çileden çıkarıcı anlamı nedeniyle –söylentiye göre Esperanto bu kelimeyle başlamıştır– fikir tarafından küçümsemeyle karşılanır, kendisine burun kıvrılır. Kaldı ki bu kelime, nedendir bilinmez, zavallı dişi-fikre alenen sarkıntılık etmiş, ona bir cinsel organ bile göstermiştir. Gözü öfkeden kararan fikir, gözünü açar ve etrafına bakınır.

Tebliğ 4

Sonuç olarak fikir, fıkır kelimesinin hemen yanı başında bulunan ve sadece iki nokta ile başkalaştığı kardeşi "f-i-k-i-r" harf dizisinin, "fikir" kelimesinin içine kapağı atar.

(Ayrıca belirtmek gerekir ki, aslında kibir kelimesinin terk edilmiş ve unutulmuş, başka bir aile tarafından büyütülmüş kız kardeşidir fikir. Gelecekte karşılaşıp bilmeden birbirlerine âşık olmaları ve sarsılmaz bir ilişkiyi halen sürdürüyor bulunmaları, bu bakımdan toplumsal düzenimizi temelden sarsacak bir birlikteliğin aktörleri olmaları bir vakıadır; ancak konumuzun esasını bu oluşturmuyor, geçiyoruz.)

Fikir her ne kadar kendisi hakkında "kapağı atmak" gibi argo bir tabirin kullanılmasından hoşlanmayarak yüzünü buruştursa da aslen bir maddeden yapılmaması hasebiyle, teninde tek bir kırışıklık bile göze çarpmaz; bunu yan bilgi olarak veriyoruz. Nitekim fikir, oradan oraya sekip duramayacak denli ağırbaşlı ve oturaklı bir içeriğe tekabül ettiğinden, ki kararlı bir karakteri bulunduğunu eklemek gerek, kelime olarak fikirle, fikir kelimesiyle iktifa ederek, artık bu kelimenin huzurlu çatısı altında varlığını sürdürmeye gönül indirerek rıza gösterir. Böylece fikir, artık fikirdir

Tebliğ 5

Bu bahse şu da eklense yeridir: fikir, fakirlikten kurtulduğu için, için için kibir içinde fıkırdıyordur. Fakruzaruret içinde değildir, fakırla arasına zaten gereken mesafeyi koymuştur.

Artık kendine bir gövde bulmuştur, şimdi sırada bir boşluk bularak sevinçle içine dolmak vardır. Denizkestaneleri çiftleşmiştir. Yavru kestaneler ya da konumuz bağ-

lamı için yavru fikirler, çok geçmez ortalıkta cirit atmaya başlayacaklardır. Kabul edilir ki, fikir oluşmasının bu aşamasında henüz cirit atmakla ilgili bilgi yeterli ve yerleşik değildir; ciritin icat edilmediği de ileri sürülebilir. Ancak konumuz bunu içermiyor, içerlemiyor ve geçiyorum.

Başlangıçta Ben Vardım

Bütün bunlardan şu sonucu çıkaracağınızı çıkarıyorum: başlangıçta fikir vardı. Fikir boşluğu doldurdu, dünya oldu. Biz hepimiz fikrin çocukları oluyoruz.

Her ne kadar akla yakın açıklama bu gibi görünse de gözden kaçırılmaması gereken şey şudur: fikir, kim tarafından düşünülmüştür? Elbette ben tarafından düşünülmüştür. Ben, fikri düşünerek onun gerçekleşmesine yol verdim.

Demek açıklama, başlangıçta fikir vardı biçiminde yapılamıyor. Başlangıçta söz vardı anlamı da çıkabiliyor bundan ve belgelediğim gibi, başlangıçta söz olarak fikir

bulunsa bile, fikir kelimesini harf dizini içine yerleştirecek ve bu kelimeyi sarf ederek onun gerçekleşmesini sağlayacak bir akıl lazım gelmektedir. Bu akıl, elbette ben oluyorum.

Ben Ruhi Bey olarak diyorum ki, başlangıçta ben vardım. Ama nasıl bir ben ve ben kimim?

Ben!

Göğe ve Tarık'a and olsun.

Tarık'ın ne olduğunu sen nereden bileceksin?

O, ışığıyla karanlığı delen yıldızdır.

Şunu açıkça biliyor ve ilan ediyorum ki, ben neredeysem dünya orasıdır. İnsan denen varlık benim. Diğer varlıklar, kendilerini insan sananlar, benim özgün ve teksahici varlığımdan bir sapma oluştururlar. Ama ben kimim?

Bunu açıkça açıklamak ve insandan sapma olan bu yüce varlıktan bu bilinmeyenleri bilenden bu kitabı hep açık ve okunaklı olandan, bu şeftaliye kokusunu bahşet-

miş olandan, bu yeryüzünü ve gökyüzünü ve melekatı ve mahlûkatı imal etmiş olandan ne denli farklı ve soluk olduğunuzu ispatlamak için büyük aydınlatma eylemimin ışığını yakmaya başlıyorum...

Evet, insan denen varlık benim ama ben kimim? Ben... bununla ben demek istiyorum; tamamen ben olan ben, yani varlığı bütünlük arz eden, başkalarından kesinkes ayrılan; mesela konuşan ben olarak ben değil, yüzünü yıkarken soğukta sabahları üşüyen ben bana pek benzemiyor; o sadece üşüyor, dolayısıyla üşümekten yapılma ben'i kastetmiyorum; ya da diyelim uyuyan ben, bilinçdışında da (artık bu ne demekse, ki bu konudaki çeşitli sapkın rivayetler olduğundan haberdarım ve sizi bu konunun aslından haberdar etmeyi umuyorum zamanı gelince, rüyalarda tuhaf durumlarda kalıp duran ben değil, düşen ben değil, süzülen ben değil, şişen ve boşalan ben değil, şimşeklerle yarışan ben olsa iyi ama olmuyor yalan söyleyemem suda boğuluyor, bu iyi değil, bu ben değil, kastettiğim bu değil rüyalar bahsini kapatmak istiyorum) var oluşunu sürdüren ve buna kesinkes hükmedemediği açık olan sarih biçimde belli edilen ben değil elbette; buradaki tuhaf tutkal kıvamındaki muamma ilgimi çekmiyor üstünde durmuyorum ya da muamma deyince neyin kastedildiğini bilemiyoruz, bunları düşününce ben'den sapıyorum o yüzden insanların öncüsü tek hakikat olarak kendimi anlatmakla devam ediyorum, ben derken neyi kastediyorum; bütün bunları düşünen düşünebilen ben'i kastediyorum, düşünebilen derken de belli bir şeyin düşünüldüğü andaki ben'i kastetmiyorum, genel olarak düşünebilen ben'den bahsediyorum; genel olarak düşünebilen derken, genel olarak bilenen bir şeyler hakkında düşünen ben anına denk düşen ben değil bu; diyelim 'ahlak nedir?' diye düşünürkenki ben değil,

düşünebildiği için düşünen dolayısıyla düşünmeyle kıvanan ve düşünebildiğini düşünen ben'i söylüyorum; ama düşünebilmesi ona bir artı kazandırsa da düşünme edimine işaret ederek (düşünme edimi denen şey hakkında ise hiç konuşmuyorum) bu düşünebilen ben'den bahsediyorum; sanırım yeterince açık... dolayısıyla benden bahsediyorum. Ben'i kastediyorum. Açıklıkla açıkladığım için kesin olarak anladığınızı ve kafanızın açıldığını biliyorum, gurur burada devreye giriyor ancak gurur denince bunu bu konuşan ben mi yoksa gurur duyan ben mi hissediyor, sanırım birisi hissediyor birisi anlıyor ancak böyle olmakla benim iki benim olmuyor ancak bunu açıklayacak yetkinlikte değilim... görmüyorum sizi, siz bunu anlayacak yetkinlikte olmadığınız için, aklınız karışacağı için, aklınızı karıştırmamak için, sizi sevdiğim için ve bana aklı karışıkken değil, her şeyi tıpkı benim açıkladığım gibi apaçık biliyorken lazım olduğunuz için, açıklayıcı açıklamalarımı kesiyorum.

İşte bu ben, yani ben olan ve ben olarak ben, kendimi varlığımı tinimi insanlığın önüne koyuyorum.

Ben: Tözsel İnsan

Sanırım bu ilksel insan tözü olan ben'in nasıl birisi nasıl da tartışılmaz, yeterince anlaşılmaz, lütufkâr, biraz ihmalkâr (sizin kusurlu varlıklarınıza aldırmayarak bu sıfatla anılmama izin verdiğimi bildirmiş oluyorum), yücelik ve esenlik dolu çarelerle donanmış, kendini kendi dışında ve ötede bir yere doğru aşmış, yüksek dağ tepelerinden sizi seyreden bulutların arasından bazen, uçabilen olduğumu anladınız (Dolayısıyla çocuklarınız adını benim münezzeh isimlerimin arasından seçerek koyunuz. Lütuf, İhmal, Yüce, Esen, Çare gibi isimler uygundur).

Bu oldukça aşkın varlık, o ilk zamanlarda şöyleydi: Bu insan canlı, şahane renk ve dokulara sahiptir, oldukça babayiğit, boylu poslu, pos bıyıklı, kedi teni yeşilimsi, saçları sapsarı, başaklara nazire olarak darı dolu doru atların huyuyla huylu kişneyebilen aygır suratlı, pek süratli pek tatlı iri soykalı vaşak gözlü belki gözlüklü –ama gözlüklü bir vaşak ona pek uzak– konuşmasıyla pek diri dinli doğruluktan yapılmış bir kaya, sal varlık –bundan aptal olduğu anlamı çıkmasın– kıllı ve pek akıllı, her şeyi düşünmeden bilen, bütün kadınları kapan, etleri ısıran koparan yutan, bütün içkileri içen bütün toprakları ek dik, bütün bitkileri der biç, bütün bebeler pek piç, bütün sinekler uç uç, dürbün gözlü, sonar kulaklı, köpek dişli, tutkallı, seyrü sefer ustası, bütün gemilerin kaptanı, bütün paraların üstündeki resim, azametli şanlı şerefli kontlu göbekli, saygıdeğer tözsel asıl olarak vardır.

Bu haşmetli varlığın soyundan gelenler, o ilksel varlığın var oluşun şansının coşkun dansının solgun kopyaları, çoğaldıkça giderek bozulan ve silikleşen, her yeni kopyada aslından uzaklaşan mahlûklardır. Her yeni insan nesli, onun nesir diliyle yazdığı anafikirden uzaklaşır.

İşte bugün yaşayan mahlûkat olarak siz, bastığım toprakta bıraktığım iz, öpmeniz içindir. Ey gafilleri yeryüzünün! Hep üryan gezenler, devenin üstünde kutlu varlığımızla kutsadığımız yeryüzünün çakılları, attıklarımı toplayınız. Ey karamel tadıyla başı dönenler, sesiniz pek tiz, çığlık atmadasınız. Efendinizin isyankâr kulları, benim nadide fikirlerle dolu başımı meşgul etmedesiniz. Size ne dense, hizaya gelmemektesiniz.

Alçak Gönül-Yüce Ruhi

Bir süre devemin üstünde bekledim. Hiçbir şey olmuyordu. Büyük bir alçakgönüllülük ve yücelik göstererek kullarım arasına indim. Bunu yaparken, bütün tanrılar ve yarı-tanrılar gibi ben de yalın ve basit bir gerekçeye dayanıyordum. Bu gerekçe şudur: Tanrı bilinmek istedi (Tanrı neden bilinmek istedi? Bilmiyoruz. Bilen Ben ise, bunu açıklamayı reddediyor). Ben de bilinmek istedim. Töz-insan olarak ben, solgun kopyalarım tarafından bilinmek ve onları bildiklerimle yeniden eğitmek, yeryüzüne, bu mecburiyetler cehennemine kutlu elimle dokunmak ve onu yaşanılır bir yere dönüş-

türmek, siz azılı kullarıma bir tür cennet vermek istedim.

Mevcut uygarlıkla bunun yapılamayacağını iyice biliyorum. Böylece kendi uygarlığımı kurmak ve geliştirmek, yabancılaşmış insan varlığını nesnelikten kurtarmak ve ruhla doldurmak için harekete geçmek gerektiği gün gibi açıktır. Böylece, bu yeni dünyanın hangi elemanlardan oluşacağı bildirilmelidir. Size yeni değerler yüklenecektir. Ancak her şeyi elden geçirmekle mükellef hissediyorum kendimi İlksel varlık olarak insan tözü olan ben, yeryüzünde bundan sonra yerleşecek, bu hakkı onlara ben vereceğim. Her nesneyi... düşünmeliyim.

Nesneler dünyası, deneyimlerimle biliyorum ki, bana ihtiyaç duymaksızın var olur. Bu haddini bilmezlik karşısında nutkum tutuluyor, nutuk atma isteğimi zor bastırıyorum. Demek, bana ihtiyaç duymaksızın varolan şey nesnedir. Başka insanlar da bana ihtiyaç duymaksızın var olur, demek onlar da nesnedir, demem gerekir ama diyemiyorum. İnsanlar, yanlış bir doğa olayı olarak kendi başlarına karar alan, hareket eden nesnelerdir. Bu bakımdan gök cisimlerine benzerler ve tıpkı gök cisimleri gibi hayatımıza etki edeni pek azdır.

Bunlardan ilki Dünya'dır ve bunun bizzat insanın kendisi olduğu ileri sürülebilir. Bir de gök cisimlerinin arasında sıradan ve basit olmasına rağmen kendisine yakın bulunduğumuz için önemli sandığımız Güneş vardır, ayrıca Ay da ikincil üçüncül varlıklarımız arasındadır, yakından tanıdığımızı sandığımız ama sadece geceleri ilişki kurmayı tercih edeceğimiz tiplerdendir. Gök cisimleriyle ilişkilerimiz, insanlarla ilişkilerimizin bir alegorisi olarak okunabilir; yoksa tersi mi?

Bundan başka, insan formu, aslında ve temelde, sadece benim görüş alanıma girdiği oranda, ben onları bilir-

sem varlık olarak gerçeğe dönüşürler. Bu olmadan, onlar henüz bir ihtimal olarak yeryüzünde salınan hayaletler kadar ancak gerçekler, gerçekten varlar.

Bu iyi. Onlardan kurtulmanın yolu, gözlerimi kapamak. Kokuları bana ulaşmasın, burnumu tıkamak. Çıtırtılarını duymamak için kulak ve dikkat, dokunulmamak. Geriye dilim kalıyor. Genellikle tat alma organımızı onlara değdirmiyoruz. Bunu yaptığımız bazı özel durumlarda da niyetimiz onların tadına bakmak değil. Bunun, insan tabiatının en iyi yönlerinden olduğunu söyleyebilirim. Diyelim, görerek değil de tadını öğrenmek yoluyla insanları tanısak ve bu biçimde hatırlamak tek yol olsaydı, bu oldukça tuhaf ve tedirgin edici meselelere yol açardı. Neyse ki ilk tanışmada bir temas gerekirse, insanlar birbirinin elini tutuyor, bu o kadar da kötü görünmüyor.

* * *

Omzumdan tutarak sarstı. Bağırıyor denemez fakat ısırgan bir ısrarcılıkla. Ruhi Bey! Ruhi Bey ilaç zamanı. Uyumadığınızı biliyorum, açın gözlerinizi... Tamam. Gözleriniz sizin olsun, ağzınızı açın.

* * *

Bu ikisi farklı, diye düşünüyorum. Gözlerim, içine ne dolacağını seçemez. Önüne gelen her şeyi alıp o zavallı saplı saplantılı, sapla samanı ayırmayı bilmeyen beyne iletiyor. Beyin çaresizlik içinde hiçbir şeyi geri çeviremeden bu yıldırıcı mükellefiyetle mükellef, işlem yapmaktan yılgın, durmuyor. Bedenin dışa açıklığı tarafından esir alınmış parya, efendisi olduğu sandığı bedenin hiz-

metinde, molasız durmasız çalışıyor. O kadar çok şeyi algılamış oluyor ki, uyku vakitlerini de değerlendirerek iş görüyor, rüyalar olarak çalışmasını sürdürüyor. Bu da yetmiyor, uyanınca rüya tabirleri kitaplarını elden geçirmesi gerekiyor ve yazılanları yapılan yorumları değerlendirmekle epey bir zaman harcıyor Fakat işe bakın ki hayat durmuyor, o bir gün öncesinin işlerini düşünüp gece gördüğü rüyalarla ilgili anlamlı sonuçlara varmak için çırpınırken yeni şeyler görülüyor, duyuluyor, biliniyor, gece geliyor yeni rüyalar, yeni yorumlar hayat durmuyor; yeryüzünün çay molası bile olmayan anlamlandırma işçisi olarak karşılıksız ve beklentisiz, başına gelen bütün bu hayat denen şeye maruz kalarak ömrünü tamamlıyor

Oysa ağzıma neyin gireceğini seçebiliyorum. Gerçi burada kastettiğim tat alma duyusuna sunacağım şeyi seçebilmem değil ama seçerek kullanabildiğim tek duyum da bu ve bunu not ediyorum, daha sonra kullanmalıyım. Bir bakıma, bedenime demeliydim. Bunu, dış dünyanın saldırısı olarak değil de kapımı çalması olarak okuyabilirim. Normal şartlar altında kapı denen nen, kapanmakla vardır. (Açı değil de kapı denmekteki maksadın da imlediği gibi) ancak ısrar, durmadan tekrar, nezaketi ve beyefendiliğiyle pek ünlü nam salmış bendenizi pek etkiliyor. Ağzımı açıyorum usulca. Hah şöyle! Bu, bir ilerleme Ruhi Bey. İlacı almayı kabul etmenizi pek değerli buluyorum. Tahmin ve takdir edersiniz ki, ilacı damardan zerk edebilirdim. Fakat ilacı sizin içmeniz, uzattığım eli tutmanız anlamına gelir. İlacı kabul ederek beni kabul ettiniz. Artık ilerleyeceğiz bu demektir.

Bense, ağzımda suyun ve kapsüllerin bayat tadı, başa döndüm. En başa. İstediğimce işletebilmek için kendimden ibaret bir evren tasarlamaya başladım.

Kertenizsiz

İstediğim yöne hareket edebilmek için kendimden ibaret bir âlem düşlemeye başladım.

Her yöne doğru alabildiğine kayabilmeliyim. Yollar boyu ilerlememeli, tamamen saf ve etiketsiz, hiçbir şeye güvenemeden, tek bir tutamak. dal olmadan, tekinsizlik içinde başım dönerek hareket edebilmeliyim.

Tamamen sınırsız isem dağılmamı engelleyen nedir?

Yine de ölçü kabul edemem. Burada, bu noktada, bu aşamada artık, sonsuza dek sola diye bir şey olmamalıdır. Çünkü sol olmamalıdır ve sağ ve aşağısı ve yukarısı ve karşısı ve eskisi olmamalıdır. Varlık, dağınık halde bu-

lunmalıdır. Her yanı doldurmalıdır. Sınır tanımamalıdır. Kaymalıdır. Kaygan olmalıdır. Varlığım, uzam içinde ve zamanı örterek, saf bir yapıyla var olarak serpiştirilmiş olmalıdır. Her an her yerde olabilmek için çoğalarak bölünebilmelidir. Tekrar bir araya toplanmalıdır. Bütün evreni kendinde odaklamalıdır.

Maddi varlığımın böyle dağılamayacağını seziyorum. Demek bunu sezen ruhum. Ruhum, tuz tadında. Muhtemelen denizleri de içeren büyük kapsama hareketinin bir sonucudur sanıyorum. Tuzruhlu bu durum, beni sızlatıyor. Sızlanmıyorum.

Ruhumu serdiğim her yerde ve gezindiğim rüzgârda ve tuhaf türdeş parçacıklar püsküren güneş ve başka yıldızlarda ve radyasyon gayzeri gayet garezli gayretkeş adamların taktığı tuhaf isimlerle beyaz-cüccelerde kırmızı-devlerde yeşil-buzlarda ölübalıkmevsimlerinde ve çeneklerde ve geviş getirenlerin gevşek göbeklerinde ve her türlü yerlerde gezinmekten memnun ve yorgunum.

Varoluş sürecimin tamamını kendi solum diye adlandırdığım yöne doğru gitmeye adasam bile, gözümün görmediği yerlere doğru uzayıp giden bir ufuk ötesi olacak ve sonsuz, henüz gidilemeyen her yer, belki de potansiyel bir engel barındıracak.

Demek asla tamamen emin olamayacağım bir gerçek hep orada duracak.

Varlığımı seyrelterek tüm evreni kaplasam ve kapsasam bile, tüm evrenin ötesinde kalan yerleri ya da böylesi evrenler, evrenin bitiminden sonra başlayan sınırsız boşluğu asla tamamen kapsayamayacağım. Düşüncemle gidebileceğim yerin bir adım ötesinde henüz düşünemediğim yerlerin olabileceğini bileceğim. Bununla baş etmek mümkün olmayacak. Gerçekte sınırsızlık asla kapsanamayacağı için, bunu deneyimlemek mümkün ol-

mayacağı için, gerçek bir engelsizlik, saf ve saltık bir özgürleşme de olmayacak

Bu yatay, bu dikey boşluk ve sonsuz açıklık içinde ve ötesinde olma ihtimali bulunan bu engelle başım dertte. Bu engelin kendisi, ortadan kaldırılabilir bir nitelik taşıyabilirdi belki de. Fakat sadece, bedenine dokunamadığım bir ihtimal haliyle mücadele etmem ve akıl yürütmeyle onu bertaraf etmem imkânsız görünüyor.

Bu boş, bu hışımsız, aksamasız, ölümcül güzellikte genlilikte bulunan sadelik, katışıksızlık deryasında dalgalanarak salınmak... hafif mi desem, bir baş dönmesi yarattı bende ve ona burucu bir mide bulantısı eşlik etti. Etraf, eter kokuyordu ki bilenler bilir, bu "esir"in görünmeyi en sevdiği biçimdir.

* * *

Ruhi Bey uyanın artık, kendinize gelme vakti geldi. Sonsuza dek böyle gerçeklerden kaçamazsınız. Gerçekler, gerçekten inatçı şeylerdir, siz bunu bilecek insansınız.

Yeryüzüne İniş

Her şeyin açımdan nasıl da aydınlık olduğunu, hafızamın nasıl da çalışkan, yanılmaz, yanmaz tabii ki, hiçbir şeye yapışmaz ve külyutmaz, sudan etkilenmez asla geri çekilmez, pek dikkatli oldukça kurumlu olduğunu anladınız. Bu pek asil varlığımın eski bedenimden nasıl da hâsıl olduğunu büyük ve kutlu bir doğum olarak –ki gelecekte bu kutlu günde insanların yağlı simit yiyip kandil yakarak ışıyacağını tahmin etmek güç değil– annesiz, kutsal ruhun bir tezahürü olarak, seçilerek, bir bedenlenme halinde, bir gövdeyi kullanarak, açarak, aşarak, yeni ve biçimle dolu, vücut bulduğunu,

kutsal ruhun yeryüzünde yürüyen cisminin tezahür etmeye tenezzül ettiğini sizinle paylaşmak, sizin de bu kutlu doğumdan varlıktan nasiplenmenizin sağlanacağını söylemeliyim.

Ben yeryüzüne inmemişken gökyüzüne çıkmamış bulunuyordum, dolayısıyla yeryüzünde bulunuyordum. Sıradan ölümlülerle denk hayatımı sürdürüyordum. Elbette sıradan ölümlü değildim, bu bende eser miktarda bulunuyordu fakat bunlardan bahsetmeye devam edemiyorum. Nefesi pek yakıcı olarak tenimi biri kemiriyor. Hırıltılı soluk alışı ve verişi bir tür muamma yaratarak benim için aklımı tetikliyor.

İnsanlığımın bu yeni aşamasında bu aşağı türe ait olduğunu düşündüğüm insan formuyla tanışmak, bir yerden başlamak, büyük aydınlatma, hayata ruh dolu nefesimle üfleme, ışık getirme eylemime girişmek için yüce düşüncelerle dolu kafamı durdurdum ve baktım. Saçları seyrek, dişleri seyrek, yüzü seyrekti. Gözleri birbirinden kaşları öyle yine ayrıktı iyice, dağılmış gibiydi, ablak da deniyordu kulakları irice ve beni iyice duymak için olsa gerek, öne doğru kepçe ve dudakları dişlerini kapatmaksızın burun kanatlarının inip kalkmasıyla "hıhh" diye sesleniyor efendisine. Adın ne, diye sordum. "Hı" dedi. Bir insan için alışıldık bir isim değildi ama alışılmadıktı durum zaten, yüce bir efendinin yeryüzüyle ilk teması temaşaya değer nitelikleriyle her gün rastlanan şeylerden değildi. Benim adım Tarık, dedim. Işığıyla karanlığı delen. Duymuş olmalısın. Elini uzattı, tırnakları pek uzundu içleri kirli mor, parmağını gözüme, son anda, ilk temas esnasında bir gözümü feda etmek istemeden ben, demem o ki, kibarca elini tuttum. "Eeee" dedi. Bu, formun aşağı aşamalarından birinin temsilcisiydi anladım, etrafıma bakındım, tuhaf halleri içinde on

bir kişi saydım. Gerçi ben on bire kadar saymayı biliyordum, buna isabet mi denir yoksa Mutlak Tin'in tezahürlerinin bir veçhesi mi, yüzü mü, bilemiyorum.

Ayağa kalktım. İki kavi bacağımı açarak ve gererek ayaklandım da denebilir; bu ayağa ilk dikilişiydi yeni insanın. Ayaktaydım. Açtım. Burada, bu gibi durumlarda ne yapılır, bilemiyorum. Etraftaki masalara bakarak yiyecek bir şeyler aradım. Bisküvi ve meyve suyu, kutlu gövdeme uygun yiyecekler olarak öne çıktılar. Bunların gövdeme girişine izin verme lütfunda bulundum.

Yaptığım kısa araştırmanın sonucu, buranın bir tür koğuş olduğu açıktı. Muhtemel ki insanlar, hepsi bir örnek giydirilmişti çarpıcı biçimde sarıydı yüzleri, bazıları iyice beyaz, çökmüş suratlarındaki ateşli parıltılarla yanan gözleri söyledi.

Karantina

Karantinadaydık. Halk sağlığı açısından tehlike oluşturan bir gr p insan, hastalık bana da bulaşmıştı. Bu olsa olsa, herkesin alnındaki ateşin ve yüzlerdeki hastalık sarısının karartısının düşündürdüğü buydu ki, ben düşünmekle gerçekleri bilen doğruları bulan bir varlıktık kesindi ki, hepimiz vebalı olmalıydık, yani vebalıydık, topluma karışmamız işte bu yüzden yasaklanmıştı, işte bu yüzden kapıda kilit vardı. Görevliler üniformalı, ağızları kapalı. Kesin olan şuydu ki, hastalanarak toplum için alelade insanlar için alabildiğine tehlikeli hale gelmiş bulunuyorduk. Vebalılar koğuşunda

bulunduğuma göre, vebalıydım; bulaşmıştı, bulaştırabilirdim, biliniyordu, insan bulaşıcıdır. Sizde olanı başkasına geçirirsiniz, istemeseniz de böyledir, geçirgeniz.

Fakat elbette tedbirler alınmış, tedaviler başlatılmıştı, ilerliyordu, hastalıksa geriliyordu, yeniden topluma katılabileceğimiz zamanlara yaklaşılmıştı, telaşa mahal yoktu, iyileşiyorduk, bu aşamayı atlatacaktık yeryüzüne, tutkuyla bağlı olduğum kutlu eylemime dönme ümidiyle ateşimin ölçüleceği ve ilaçlanacağım zamanın gelmesini beklemeye koyuldum.

Tamamen durmadım. Dünyayla olan ilişkimi bu yeni duruma uyarladım, canlılara odaklandık.

Vizite

Soluduğumuz havayı solumamak için yüzlerini sıkıca maskelemiş, kimisi başını bir donanımla kapatmış (beyaz bir kap oluyordu bu, vebanın beyazdan korktuğu gibi bir akıl yürütmeye neden oluyordu bu da) dört kişilik sağlık timi çakırtılarla açılan kapıdan girdi, doğruca orada bulunanların en asili bulunmakla herkesi şereflendireni olan ben'e, deniz kadar engin bendenizin yanına geldiler. Biraz şaşkın oldukları yüz parçalarından görünen gözlerinden anlaşılıyordu gözlerinden çünkü Bayan Hı, başını bacağıma koymuş, uyukluyordu. Sonsuz iç dinginliğimin gelişkin ve genleşen havuzuna girmiş, dinleniyordu de denebilirdi; öyle ekingendim.

Bay Ruhi, iyi gördüm sizi. Anlaşılan ilaçlar işe yaradı, diye şakıdı yaşlıcası.

Evet, ateşim yok, dedim elimin tersiyle alnımı yoklayarak. Yakında taburcu olacağımı umuyorum, hastalığı yendim. Elbette çıkarken, üstümdeki her şeyi yakmalı, ayrıca beni dezenfekte etmelisiniz. Karantinanın bozulmaması açısından, değil mi?

Tek kaşını kaldırdı.

Yanlış anlamayın Bay Hekim, ben de en az sizin kadar karantinayı savunuyorum. Bilime inanıyorum, diye sıkıladım.

Gözlerime dikkatle baktı. Gözleri bir an bulandı. Tekrar geleceğim, diyerek turuna devam etti.

Tekrar geldi. Demek karantinanın sürmesini onaylıyorsunuz, doğru mu anladım?

Evet, elbette.

Sandalye çekti.

Neden böyle düşündüğünüzü öğrenebilir miyim Bay Ruhi?

Ah, ölen varlığıma sesleniyordu. Öldürmek için epey uğraştığım onca zahmet çektiğim Ruhi Bey'in içinden yeşeren ve tıpkı bir kayanın içinden akıllara seza biçimde çıkan genç bir ağaç gibi, ki bunlar Allah'ın varlığının delaleti olarak insanlarca birbirlerine gösterilirdi ve ben de gösterilecektim, ölen Ruhi Bey'in bedeninde yeşeren bu diri tohumun ağaca dönüşerek insanlığın hayret nidaları arasında, üstlerinde gölge veren bir şemsiye gibi kollarımı açmış coşkuyla gösterilecekti ve beni gören her varlık cerbeze içinde yere düşecekti.

Cevap vermiyorsunuz...

Kucağımda uyuyan Bayan Hı, beni biçimsiz bir durumda bırakmıştı. Bay Doktor'a gülümsedim. Evet Ruhi Bey, hastalık var ve hepinizin –eliyle herkesi kapsayan

geniş bir yay çizdi–burada bulunma nedeni bu. Siz anlıyorsunuz. Ben zorluklarınız olduğunu biliyorum. Bunlarla baş etmek için yanınızda olacağım, hastalığı sizde yeneceğiz, umudum bu. Ancak bu, yine de sorulacak sorular olmadığı anlamına gelmiyor. Etrafınıza bakın Ruhi Bey, şu insanlara bakın.

Yaşlıca doktorun hemen arkasında, kollarını göğsünde kavuşturmuş bir göbekli duruyordu. Ham ve hantal olduğu her halinden belliydi, gözleri içerideydi. Hastalardan birisi kucağımdaydı, yerini rahat bulduğu anlaşılıyordu. Uzaktaki bazıları yürüyordu durmaksızın. Genç biri elleriyle kulaklarını kapatmış, dosdoğru karşıya bakıyor, hafifçe sallanıyordu. Bir kadın yatağında oturuyordu. Bir diğeri sandalyesinin yönünü duvara çevirmiş, gözlerini betona gömmüştü. Doktora başımı sallayarak hepsini gördüğümü bildirdim.

Hastalık Tahlil Sonuçları 1

Metal çerçeveli soğuk gözlüklerini düzeltti, camlaşmış gözleri biraz puslu. Burada hastalık var, Ruhi Bey. Peki, hastalık buradaki insanları neden seçti? Neden dışarıdaki bir yığın insana değil de size yerleşti? Bunu, siz üstüne düşünesiniz diye söylüyorum. Ben biliyorum.

Bu, üstünde henüz özenle düşündüğüm ve gerçeği, hakkındaki, insanların bilgisine sunabileceğim bir alan değildi. Daha önce hiç vebaya yakalanmamıştım. Ne veba ne sarıhumma ne İspanyol gribi gibi garip bir hastalık uğramıştı yanıma bir kez bile. Ancak şu kadar akıl yürütebiliyordum bu dar zamanda ve kucağımda, hiç de sırası değilken kasıklarımı hissetmeme neden olan nefes-

lerin epey ısıtıcı farkına vardırıcı etkisi altında ben, ben büyük değişim ve yeniden doğuş yaşarken, yani ölmeye çalışırken gövdem zayıf düşmüştü. En zayıf anımda yakalanmıştım. Mikrop, vücudumun gözeneklerinden ki bilinir ki bedenimiz bir tür sünger gibidir emicidir, bir kevgir gibi geçirgendir, dolayısıyla mikrop her nasılsa içime girmeyi orada yerleşmeyi ve çoğalarak denetimi ele geçirmeyi becermişti; ama insan da boş durmuyordu, bütün bu ilaçlı bölge bunun açık deliliydi; yoksa deli değildik hemen kendimizi minicik bir mikroba teslim edecektik.

Çünkü siz zayıfsınız.

Doğru cevap buydu kabul ediyordum bunu ama bir dönem zayıftım, dönüşümümü yaşarken ben, eski ben ölüyorken ve yeni benle doluyorken. Şimdi hastalıkla savaşıp onu yenecek gücü toplamıştım. Aslında kendimi tamamen iyi hissediyordum. Bir de Bayan Hı nefesiyle ısıtıp durmasa...

Tam da bu yüzden Ruhi Bey, hastalık içinize yerleşir, sizin uygun bir yatak olacağınızı bilir, emin olun her şey kendine uygun yerdedir, hiçbir şey ait olmadığı yerde bulunamaz, bulunursa buna geçici bir bulunma, bir tür bulanma olarak bakabiliriz, bulunduğu yeri bulandırıyordur ve bu değişecektir. Hastalık sizi seçtiyse bu, hastalığa uygun olduğunuz içindir. Beni anlıyor musunuz?

Bize gelince, biz hekimler, insanlığın sağaltıcıları, durumumuz nedir/ şudur: her zaman ve kesin olarak iyiliğinizi düşünürüz. Sizi normal hayata katmaktır benim emelim. Emelim lafı biraz hafif kaçıyor, amacım. Kesin olarak iyilikten, doğruluktan, düzenden yanayızdır, böyle tutum alırız ve buna uygun tedaviler, aygıtlar, gereçler, teknikler, iyileştirme metot ve aparatları kullanırız, hastalarımızın içine saklanmış hastalıkla savaşırız.

Saklanmış?

Ne sandınız? Bu savaş büyük ve yüce bir savaş olmakla, biz de modern çağın şövalyeleri sayılırız. Fakat hastalık insanın içindedir. O dışarıda, ortada, kolayca ulaşılabilir bir noktada bulunmamaktadır. Hastalık saklanmaktadır. Hastalığın hastalık olarak bedenleşmesi, diyelim kanserin kanser olarak elle tutulur bir varlık gibi, giysileri içinde (elbette bu giysiler sigara dumanından yapılıdır ve plastik materyalden, elinde de şekerleme niyetine radyoaktif madde, üstü başı stres tuz ve elektrik içinde, kırmızı et yiyerek, sıcak çay içerek) caddelerde yürüdüğünü düşünmüyorsunuz umarım. Gerçi hekim milleti böyle olmasını elbette tercih edecektir; sorabilirsiniz.

Ezcümle hasta, hastalığın kılıfıdır Ruhi Bey. Tabii merak ediyorsunuzdur, hastalık neden var? Sizde düşünün bunu ama bana kalırsa doğa, işi şansa bırakmak istemiyor. Doğanın öldürücü gereçlerinden biri hastalık. Hastalık olmasaydı, diye düşünürseniz, hastalığın aslında doğa açısından ne kadar işe yarar bir şey olduğunu anlarsınız. Dolayısıyla, bir bakıma bu büyük savaş, doğanın içimize uzattığı bir kolu kesmeye yöneliktir. Ben size gözümü diktiğimde –puslu, bakır çalığı gözlerini Bay Ruhi'ye dikti– içinizdeki hastalıkla bakışıyorum. Bunu, içinizdeki doğa ile bakışıyorum diye de anlayabiliriz değil mi? Hastalığın doğanın olumsuz aracı-amacı olma ihtimali hiç aklımdan çıkmıyor Ruhi Bey. Yoksa sizin bir insan olarak, nihai anlamda diyorum, benim için ve gökyüzünü süsleyen ideallerim bakımından bir anlamınız olduğunu sanmamalısınız, bundan da alınmamalısınız.

Sigara içebilir miyim? Aslında burada yasak. Yasağı da ben koydum. Yasak koyabilmenin iyi yanı onu başka-

ları adına koymak, kendi adına kaldırmak gibi lükslerin bulunmasıdır. Size de ikram ederdim ama burada içmek yasak... Güldü. Duman saldı.

Hastalık Tahlil Sonuçları 2

Hekimin ilk görevi, dedi göz kırparak, sizi uzun yaşatmaktır. İntihar ödümü koparır benim. Bir insanın kendi bedenini öldürmesi diye bir durum, çok özel bazı durumlar için söz konusu olur. İnsanın kendinde öldürmek istediği genellikle zihindir, bilinçtir. Buraya ulaşmaksa, her zaman oldukça zor, bazen de imkânsızdır. Ama şimdilik bunu bir kenara bırakalım. Sizi uzun yaşatmak isterim çünkü siz ne denli uzun yaşarsanız, içinize yerleşmiş konakçı hastalık da uzun süre yaşayacaktır. Bundan benim çıkarım, hastalığın üzerinde uzun müddet durmak, onu yenmek fırsatları bulmaktır. Hasta-

lık canlıdır. Doğar, büyür, gelişir ve ölür. Zayıf ve kuvvetli zamanları bulunur.

Doğal ölümleri bakımından düşünürsek, ölürken de sizi öldürür ya da sizi öldürerek ölürler.

Ve büyük çoğunluğu intihara meyillidir. Aslında, dikkatle eğilirseniz bu konuya Bay Ruhi, işlerin iyice çıkmazda olduğunu sezersiniz. Doğa, sizi var etmekle iyi bir şey yapmış olsaydı, kendi icatlarından biri ile sizi öldürmeye çalışır mıydı diye akıl yürütebiliriz bir bakıma. Doğa sizi öldürüyordur, hastalık yoluyla yapıyordur bunu; hastalanmak demek, doğanın sizi yaparken yanlış yaptığını anlamasıdır. Fakat bütün canlılar ölümlü, öyleyse canlılık yanlış diyebilir miyiz? Emin değilim. Belki de doğanın kendisi yanlış tasarlanmıştır, ne dersiniz Ruhi Bey?

Bay Ruhi konuştu: Ölümsüzlük vardır, Bay Doktor.

Doktor dikkat kesildi. Fikirlerdir ölümsüz olan, öyle değil mi?

Hayal kırıklığı bastı yüzünü. Değil, Bay Ruhi. Bunu kabul etmeniz için insanlığın sonsuzluktan gelip sonsuzluğa gittiğini söyleyebilmeniz gerekir. Oysa insanın ne sonsuza uzanan bir geçmişi vardır ne de sonsuzca bir geleceği... Dalgındı. Sanırım entropi denen fizik kanunundan haberiniz yok, Bay Ruhi, dedi.

Surat asma sırası Bay Ruhi'deydi.

Ama daha taktik düşünmeliyiz diye sürdürdü Bay Doktor. Mesleğim gereği Ruhi Bey, ben hastalık katiliyim, diyebilirim. İlaç ve ameliyat yardımıyla hastalığı öldüren biriyim. Bir tür seri katil, dedi gülerek. Hedefi belirler, onu tahliller serisiyle gözetler, güçlü ve zayıf yanlarını iyice öğrenirim. Sonra da genellikle seyreltilmiş zehir yardımıyla saldırırım. Ve eğer kurbanın işini bitirebilmişsim, odamda yarım şişe viskiyi haklarım ki

bu, işin ritüel kısmını oluşturuyor. Ve hemen bir başka hastalık dosyasına el atarım. Bu arada dosyaların hastalarla ilgili değil, hastalıkla ilgili olduğunu söylemeliyim.

Bize çay getir.

...

Evet, sen. Korkma, Ruhi Bey bana saldırmayacak. Arkadaş olduk biz. Değil mi Ruhi Bey.

Bayan Hı işi azıtmıştı. O derece ki, ona bundan sonra Bayan Sokulgan diyecektim. Sesimi çıkarmadım. Plastik bardak elime tutuşturuldu, sıcak sıvıyı elimi tutuşturdu. Yanlışlıkla olacak, birazını Bayan Hı'nın kulağına döktüm. Kucağıma dökülmesinden daha iyiydi bu ve bundan başka, Bayan Hı sıçrayarak ve kulağını tutarak uzaklaştı, bu daha da iyiydi. Ezgili "eeee"ler salıyordu, canım benim. Doktor pijamamın önüne şöyle bir göz attı, görüyorum ki buraya alışmakta zorluk çekmemişsiniz, dedi. Yine de böyle gözüme sokmazsanız sevinirim. Çayınızı bitirin. Ben de sabah vizitemi bitireyim. Beni çok meşakkatli görevlerin beklediğini tahmin edersiniz Bay Ruhi. Şunu tutun. Sigarasını verdi, çayını yere bıraktı ve kalktı. Sizinle tekrar konuşmayı umut ediyorum, uğrarım dedi.

Keşif Gezisi

Böylece, lakırdayan doktordan kurtuluşumun şerefine haylandım. Şu yeryüzü parçası insanlığın geleceği için ne denli önemli bir misyon yüklendiğini biliyor muydu acaba? Hiç sanmam. İnsanları aydınlatacak havai fişeklerini salmadan önce bir keşif gezisine çıkacak, masaların, sandalyelerin, karyola ve dolapların arasında dolaşacak, etrafa dağılmış bu büyük askeri birlik nüvesini denetleyecek, eldeki malzemeyi tanıyacak, yeni bir savaşa hazırlanan komutan olarak mürfezeme nüfuz edecektim.

Bayan Hı'yı tanımaktan memnundum fakat az ötemde bana dalkavukça bakışlar atan sarı sakal da kimdi?

Merhaba asker, dedim. Komut veren sesime biraz sevecenlik ve anlayışlı bir babacanlık tınısı katmak için zahmete girerek. Ah, sigarayı istiyordu. Tamamen unutmuştum. Uzattım. Bir zaaf tespit etmiştim. Kıvandım. Yönetim gücünü oluşturan şey, başkalarının zayıflığıdır. Yoksa yönetimin kendine ait bir gücü yoktur. Böylece, elde sigara bulunduracaktım.

Az ileride yabanıl doğa başlıyordu. Muhtemelen tehlikelerle dolu bu topraklara sakınımlı, teklemeyen, tekmelemeye hazır bir eda takınarak adım attım. Buralar benimdi, benim olacaktı. Mücevheri alacaktım. Gövdeli ağaçları devirecek, su kaynaklarını emecektim. Tıpkı barbar bir savaşçı gibi talan gücüyle saldıracak, çelikten çizmemle toprakları ve üzerinde yaşayan her canlıyı dize getirecektim. Elbette, elbette.

Büyük algılayışımla biliyordum ki en önemli şey yiyecek ve kadındı. Yiyecek için dertlenecek değildim çünkü budala birtakım insanlar metal arabalar içinde arada bir sunuyorlardı bunu; kim bilir, belki burası bir tür sunaktı. Gerçi bu yeni bazı pürüzler çıkarmıyor değildi; şöyle ki: biz, bizi burada tutan hastane insanlarının gözden çıkardığı ve tanrılara kurban etmek için beslediği kurbanlıklardan başka şeyler değildik. Ya da henüz anlayamadığım başka bir düzen gereği, şimdilik üstünde durmuyordum, besleniyorduk.

Geriye ele geçirilecek kadınlar kalıyordu. Birisi pek dolu, diğeri Bayan Hı, ötede memeleri iri, köşedeki, kendi elleriyle yolduğu saçlarını kullanarak yüzünü saklayan hallice. Ele geçirilesi.

Böylece ele geçirilecek ekim-dikim topraklarını belirledikten sonra, olası rakipleri elden geçirmeye giriştim. İki adım ötemdeki iki adamdı. Önlerindeki tabla onları pek meşgul ediyor görünüyordu. Ellerini uzatıp bazı taş-

ları yerinden oynatıyor, geri çekiliyor, birbirlerine bakıyor, hımm hımm'larla düşünüyorlardı. Rakip tipli olanı sakalını çekiştiriyordu, bu kadar üzücü bir oyunu neden oynadıklarını anlayamıyordum, onları bu dertten kurtarmak için önlerindeki tablayı çektim. Göz ucuyla bir atın dörtnala karyolanın altına doğru kaçtığını fark ettim, özgürlük hoşuna gitmiş olmalıydı ama ne ot ne su, oralar beterdi dönüp geri gelecekti muhtemelen. Bir filse tıslayarak burun üstü çakıldı. Aldırmadım.

Açık Ki Acı Bir Açıdan

Unutulmak istemiyorsanız, insanlara acı verin. İnsanlar, kendilerini mutlu edeni unutur, acı çektirenleri hatırlar. Bu zehirli bilgi işime geldi. Unutulmak istemeyen ben, böyle yapacaktım. İnsana güveniyorum ben. Beni yanıltmayacak, hatırlayacaktır. Sonsuzluğun ipini tutmuş olarak başlıyorum. Ayrıca şuna da güveniyorum: insan denen yaratık, kendisiyle ilgilenmeyenle ilgilenme kapasitesine sahip değil. Kim onun içine elini sokar ve kanırtırsa kalbini, bunun ne anlama geldiğinin, başına gelenin ne olduğunun anlamını kavramak için durmaksızın uğraşıyor.

Beri yandan şunu da biliyorum: insan unutamayan bir canlı. Bununla, uygarlığımızın arkasındaki anlamın hatırlamak olduğunu söylemeye çalışmıyorum. İnsan mutlu zamanlarını unutmaya teşne, mutsuzluklarını hatırlamaya ve durmadan bunları yaşamaya doğru eğimli, bayılıyor. Baygınlıklar içinde kıtlığı, açlığı, zorbalığı, işkenceyi, üzüntüyü hatırlıyor. Sel basınca ve çığ düşünce, bunu şehvetle anıyor hatırlıyor. Bunun için türküler yapıyor, kulaktan kulağa, nesilden nesile felaketin zevkine varılmasını sağlamaya çalışıyor. (Bütün bunlarda hayatta kalanın sesini dinleriz aslında. Ölenlere ağıt yakabilmek için yaşıyor olmak gerekir. Ağıtlarla yüceltilen ölüm değil, ağıt yakabilmek için yaşamaktır, geride ve hayatta kalmaktır) acıyı böyle biriktirebilme kudreti onu hayvandan ayırıyor. İnsanda acı için uygun-bitek bir toprak bulunuyor. Durmadan da zenginleşiyor bu toprak. Geçmiş çağların acı taşkınları, bu toprağı eski bilinçlerden yeni bilinçlere taşıyıp biriktiriyor, acı alüvyonları halinde yeni nesillere geçiyor. Yeni çekilen acılar bu eski çekilen acıların zemininde, onlarla sarmalanarak yükseliyor. Böylece her nesil daha çok acı çekmek zorunda kalıyor hem eski zamanların acılarını hem de kendi paylarına düşeni. Eski acıları çeken kuşakların gelecekten intikamı bu. Kolayca unuttuğumuz mutluluk üzre var olsaydı insanlık, hayvanlardan bir farkımız kalmazdı; mutluluk hatırlanmazdı, insan hatırlamayı unuturdu. Nihayet bu topraktan kurtulmak, kültürün bütününden kurtulmakla mümkün. Kültürden kurtulmak için bizzat insandan tamamen kurtulmak gerek. İnsanlığı kurtarmak için onu yok etmeli... demek istemiyorum. Açık ki acı bir açıdan bir ağaç gibi insanlığın bilincinde kök salıyor, derinlere soktuğu kök uçlarıyla geçmişten besleniyor, bugünde çiçek açıyor. Bu ağacın dallarından

birine tünemek istiyordum. Sevgili baykuşla birlikte, işlerin iyiye gitmeyeceğini, ümidin yalan olduğunu, her şeyin büyük ve yetişkin bir felaketle sonuçlanacağını bildirmekti uğursuz görevim.

Ve sesim çağları aşacak, geleceğe ulaşacak, insanlık denen hastalık zamanını doldurduktan sonra, ağaçlarla bozulmuş asfaltların, içinde kaplanların yavrularını sakladığı metro istasyonlarının, geyiklerin tedirginlikle gezindiği futbol sahalarının, yarasa ve puhu kuşlarının birbirine çarpmamak için manevra yaptığı gökdelenler arasındaki boşlukların ve denizlerin ve göllerin ve kumul düzlüklerinin ve orman dehlizlerinin ve geniş bataklıkların ve buz tarlalarının üstünde sonsuza dek yankılanacak.

Bay Bu

Bu sorunu Bay Bu çözmüş bulunuyordu. Kendisi hayata sonsuz bir şaşkınlıkla bakıyordu. Veba ateşinin bir sonucu olsa gerek, hiçbir şeyi aklında tutamıyordu. Sizinle tanışıyor, sonra ayakkabısını bağlamak için eğiliyor, doğrulduğunda sizinle tekrar tanışıyordu. Bulunmaz buruydu. Şaka yapıp yapmadığını anlamak için gözlüklerini aldım, o gözlerini kırpıştırırken sağlam bir tokat attım. Yüzündeki şapşal şaşkınlık silinmeden omuzlarından tutarak kendi etrafında çevirdim. Sadece küçük bir tur, onu sıfırlamaya yetmişti. Yüzünün bir tarafında parmak izlerim duruyordu, yüzünde

o güzelim şaşkınlık belirdi, bana gülümsedi. Kimsiniz bayım? Bunu bilseydin, kendini öldürmek isterdin, dedim. Gözlüklerini özenle gözüne yerleştirdim. Buralar benim, dedim Bay Bu'ya. Artık bana ait topraklar üzerindesin, haberin olsun. Sana vergi salıyorum. Vergi? Evet, verilen gi. Anladın mı? Hah ha ha! Bay Bu, âlemsiniz. Sizi sevdim. Sizi vergiden azat ettim. Bunun yerine, her gün bana durum raporu vereceksiniz. Bunu yapabilir misiniz? Bunun için sizden uygununu bulamam. "Yaşam, yaşanıyor" dersiniz, olur biter. Ben de neler olup bittiğini anlarım. Bakışını öteye çevirmişti bir an Bay Bu. Tekrar bana baktı ve "Ne" dedi. Bu da krallığımın şempanzesi, diye homurdanarak onu şaşkınlığını yaşayabilmesi için terk ettim. Öte yandan merak etmiyor da değildim, acaba Bay Bu, diyelim yatağını hatırlıyor muydu? Gece olunca uyuduğu. Ya da kendini; gerçi etrafta ayna görmemiştim ama her seferinde kendine de şaşırıyorsa, işi zordu doğrusu. Öyle ya, insan yaşamak için önce kendine alışır.

Öyle sanıyorum ki Bay Bu, bu özgün varlığıyla insanlığın ötesine geçmiş bulunuyordu. İnsan olmayı aşmıştı çoktan. İnsandan daha ileri, daha yüksek bir mertebeye, hayvanlık mertebesine geçmiş, burada yaşıyordu. Bir bakıma aşağıdaydı ama bir bakıma yukarıdaydı, bizimle işini bitirmişti, aldırmayarak yepyeni bir varlık haline dönüşmüştü. Ona gıpta edebilirdim, eğer başkalarından kaynaklanan duygularla ilişkimi kesmeseydim.

Duygu Stoku

Bu karardan kısaca bahsetmem lazım gelirse; mahcup olmayacak, haset etmeyecek, kin tutmayacak, suçluluk duymayacak, utanmayacaktım. Kibir de kararımdan nasibini almış, kirli varlığını hayatımdan kaldırmıştı. Sadece gurur denen sahih duyguyu tashih etmemiş, onu şimdilik sevecenlikle beslemeye karar vermiştim.

Bir de tamamen kendimden kaynaklanan duygularım vardı ki, bunlarla iştigal edip etmeme konusu ortadaydı. Korku duymayı bırakmıştım. İlgi gösterebilirdim, bana kalmıştı. İğrenme hep vardı. Neşe epeydir uğramıyordu

yanıma, beni terk etmiş olması muhtemeldi, muhtemel ki bende yerleşecek yer bulamamış, ayaklarını sürüyerek küskünlük içinde uzaklaşmıştı. Küskünlük hiç bulunmuyordu, başkalarına dolayımlanırdı bu nihayetinde. Fakat öfke, her nedense, epey yerleşmiş, bağdaş kurmuş oturuyordu, etrafa küfredip duruyordu, etsindi seviyor ve arada bir yüreklendiriyordum onu, zincirini uzatıp kısaltıyordum, tam salmıyordum.

Suç ve Ceza

Üç dört metrelik bir boşlukta durmadan döne döne yürüyen birisinin tam önünde durdum. Ne yapıyorsun? Gözlerime bakmaması manidar. Isırılmış çökük teni tırmalanmış, derisi derinden bozulmuş. Etrafımdan dolaşmak için hamle yaptı. Kolundan tuttum onu ve "Suçlusun!" diye suçladım onu. Ancak o zaman kaldırdı başını ve göz göze gelebildik. Biliyorum anlamında başını salladı. Sadece suçlamanın birini suçlu yapmaya yeteceğini biliyordum. Kelimelerle ifade edilebilen her şeyin her insanda bir karşılığı olduğunu biliyordum. Öte yandan bilinen her kelime, her birimizin içinde zaten gizli-

dir. Bütün o kelime karmaşası içinde işaret ettiğim herhangi biri ki eğer içinde kaynaşan kelimeleri düzene sokabilmek için çalışmalara başlar ve yaşadığının adını koyarsan, hayatının hükmünü ele almışsın demektir; ne ki insanların ancak yüzde ikisi bunu fark eder, bunlardan çok azı gerçekleştirir. Kalanlar, yani kahir ekseriyet denen kısım, kendilerini tarif edecek kelimeyi başkalarının ağzından dinler, kendilerinin aslında başkalarının bir yansıması ve tercihi olduğunu bilmeksizin uzunca mesai harcadıktan sonra mutsuz biçimde ölürler.

Suçlusun denen biri, artık suçlanacak, kendini suçlayacaktır. Ama zaten kendini suçlamaktadır da. Kendi kendini suçlama, insanlığın ortak paylaştığı en temel duygulardan biridir. Şunu herkes bilir: herkes suçludur. Bir bakışın üstümüze yönelmesi, sözde gizli olana açığa çıkartmaya yetiyordur.

Hiç görmediğim bir hemşire geldi, tek kelime etmeden kolunu sıvadı, cam bir tüpten çektiği sıvıyı suçlunun kol kasının içine enjekte ediverdi. Kullandığı ecza her ne idiyse, gözlerinde, onun gidişini gördüm, içindeki bir mağaraya doğru çekilen hayvanını gördüm adamın.

Kelimelerin gücünü seziyor, bunu düşünmek ve nihayet kullanmak üzere saklıyordum.

Keşif Gazisi

Saçlarını yolmuştu, huzursuzdu, tedirgindi, durgundu, hırçındı, hırlıyordu, bitkindi, yorgun ve pasaklıydı, enerjisi ise gözlerine yığılmıştı sanki, pis kokuyordu etrafa kötücüllük saçıyordu; usulca alçak sesle fısıldayarak Bayan Fısıltı, hep aynı şeyi söylüyordu: İstemiyorum, istemiyorum, istemiyorum... İstemiyordu ama istemediği neydi, gerçi sormaya niyet bile etmedim sadece görüntüsünü netleştirmek için içten içe ince ince titriyordu çünkü sarstım onu durdurdum.

Bayan Fısıltı, dedim. Önce bana, sonra yılgın bir bakışla hastabakıcıların girip çıkmak için kullandıkları ka-

pıya baktı. Sesinizi yükseltin, dedim, Bayan Fısıltı. Sizi duysunlar. Itiraz etmenin tek yolu bağırmaktır. Ağzının kenarındaki berelenmiş yeri yaladı. Duvarına döndü. Titremeyi sürdürecekti kesin, aniden elinde beliriveren çatalı koluma sapladı. Oldukça kaslı. Çatalı kolumdan çekip çıkardım. Kutsal kanımın pijamanın üstüne yayılması pek hoştu.

Tımar edilip sarılmış kolumla, çıktığım keşif gezisinden gazilik unvanıyla taçlanmış olarak evime, karyola komodin dolap üçgenine döndüm. Gazilikle taçlanmam manidar biliyordum. Sonuçta şehit edilmemiştim. Şehitlik şerbeti denen içeceğe pek meyilli değildim doğrusu. Gazilik şerbeti de bulunmuyordu. Sadece gazi olunuyordu. Ben de olmuştum.

Veba Hutbesi

Vebalıların kapatıldığını sandığım koğuşa hâkim bir konumda bulunmak için bir sandalyenin üstüne çıktım. Sarı sakal etrafımda fır dönüyordu. Onu onurlandırdım, elimi tutmasına izin verdim. İnsanları çağırdım. Bazıları beni duymazdan geldi. Toplananlara, çağların ötesine dek hükmedecek hükümlerimi açıklamak üzere seslendim.

Çünkü ben... çünkü biz... çünkü siz, siz ey veba insanları, coşuklar, karavanacılar. Ey ki siz yaklaştınız, öyleyse dinleyin. Size el uzatıyorum (sağ elimi ileri uzattım.

Pek teatraldim halimi pek beğeniyordum). Sarı sakal, satranç oyuncuları, biri Bayan Hı iki kadından oluşan geniş yığınlara açılmamın kapısı dinlemedeydi.

Siz tuhaflar, kefereler, kefaret ödeyenler, siz sintineye sinmişler, cehalet cemiyetinin mensupları, seyfiye ve ilmiye bilmeyenler, geliniz. Size kutlu kurtuluş yolu bildirilecek.

Büyük soruyu sorma vakti geldi! Ey kibir kuyusu kafaları üç numara tıraşlı ahali! Ey çitlembikler ve tozutmuşlar. Dolambaçlı yollardan geçiyoruz. Uyanık olma sorumluluğu hâsıl olmuştur. Başka türlü bu zor zamanların hasatını yapamayız. Hâsılatsız kalırız, bu pek kötü sonuçlar doğurur doğrusu

Doğrusu siz ve ben, kaf ve kef, Chicago ve arçibıld, niçe ve niceleri, nedensiz ve anlamsız bir hareket yapabilir misiniz?

Bayan Hı, kıkırdadı ve pijamasını dizlerine kadar indirdi.

İrticali konuşmam kesildi. Peki.

Ama büyük soru bu değildi. Demem o ki, başkaları tarafından düşünülmemiş bir hareket, bir yenilik! Ad konamaz bir eylem. Kimsenin işine yaramayacak, sizi yararsız kılacak... şeyler! Ey vebalılar! Vebaliniz büyük...

Turta suratlı kadın seyrek ve eksik dişlerini gösterdi.

Bu hareketin gereksiz, kimsenin işine yaramaz olduğunu ben de kabul ederim. Hayvanlar dişlerini göstermişse, bundan, bir sorun olduğu anlamını çıkarırdınız. Bir insan dişlerini gösterdiğindeyse, aptal gibi ona inanırdınız. Bunun bir hile olduğu apaçıktı. Ancak adı vardı ve biliniyordu, gülme deniyordu ve işlek bir şeydi.

Sana demedim, dedim. Ben genel konuşuyorum. Kimse üstüne alınmasın. Vatka ki vakit yaklaşmaktadır. Dinleyin! Dinlenin! Biz çok çalışmaktan yorulduk. He-

pimiz mustaripiz. Ben size durun diyorum. Durmak size müjdelenmiştir. Kendinizi dışarı çıkarın!

Neyin dışına çıkaracağız, diye sordu satranç takımının siyah oyuncusu. Doğrusu soru cevap oyunu oynamıyorduk, üstünde durmadım. Sesimi biraz yükselttim. Siz de dinleyin Bayan Fısıltı! İtiraf edeyim, fısıldadığı için ondan korkuyordum. Biliyordum ki fısıldamak denen sessel pratik, insanların hayatına avlanmakla katılmıştı. Durmadan fısıldayan birisi, olsa olsa avlanmaya hazırlanırdı.

Ben kendi uygarlığımı kurup artık burada yaşamaya karar verdim. Uygarlığıma siz de dahil olacaksınız. Yabancı varlıklarsınız, sürülmüşsünüz. Bu dünya sizi istemiyor. Buraya kapatıldık. Bizi korumuyorlar, bizden korunuyorlar. Çünkü biz vebalıyız. Karantinadayız. Öyleyse kendimize yeni bir dünya yaratmalı ve onların bize yaptığını biz de onlara yapmalıyız. Onları hayatımızdan kovmalıyız.

Yeryüzünü yürüyenler, biz kendimizi onlardan ayırdık. Onların hiçbir şeyi içimize işleyemez. Onların bildiklerini biz unutacağız. Onlar ne yapıyorsa reddedeceğiz. Onları dinlemeyeceğiz. Onlar konuşuyorsa biz susacağız. Onlar yürüyorsa biz duracağız. Durarak direneceğiz, susarak direneceğiz, uygarlıklarını yıkana kadar savaşacağız!

Demek biz kendimizi onlara kapattık. Yeni bir dine başladık. Bu, artık kurtulmuşların dinidir. Fakat bu yeni din ne olmaktadır? İşte bunu açıklamanın vakti geldi.

Kitabın Adı

Siz için düşündüm, yoruldum, anladım. Anladım ki ben sizin için tehlikelerle dolu çalışmalarda bulunur, araziyi tanımak için dikenli ve dik uçurumlu keşiflere çıkarken, siz bana çatalla saldırdınız. Nitekim sapladınız. Fakat her tür yenilik kanla gelmiştir ve bu da öyle gelecektir. Kefaret denen şeyden haberim vardır. Anlıyorum, anladım.

Yine de size bir hediyem var. Size ışığı getirdim. Bunu vaaz ediyorum. Bu dinin esaslarını size adım adım bildireceğim. Siz sadece inanın ve iman edin.

Ben ki yeryüzünün gövdesini kutlu bıçağımla açtım. Gördüm ki ora da sözcüklerden yapılmıştır. Diyelim biz bir insana insan demekle o artık insan oluyor. İnsan, insan denmedikte insan olmuyor. Fakat gördüm ki kelimeler arasında, canlılarda olduğu gibi derece farkı yoktur. Ne insan ne hayvan ne ağaç ne deniz kelimeleri birbirinin üstünde bulunuyor. Bundan sonra insan eşref-i mahlûkat değildir. Şairler sık yanılır.

Elendim?

Lütfen kesmeyin! Eşref ve eşek kelimelerini birbirine pek yakın gördüm. Sıfatlara aldanmayınız. Sıfatlar pek ideolojik olabilir. Böyle yüklü kelimeler, gebe demek istedim, dilden sürülse yeridir.

Bu insan kelimesi doğada bulunuyor. İmkân kelimesiyle el ele tutmuş oluyor, atılgan da bir kelimedir, bekliyor. Bir kelime bir defa söylendikte bir daha unutulmuyor. Onlar hakkında sizi uyarmalıyım. Yeni bir kelime üretmeden bunu tartın. Söylenen şey, artık hepimize yapışacaktır. Kelime bunun bir yolunu bulacaktır. Diyelim, dağ diyelim, hemen dağ oluveriyor. Lar diyelim, dağlar oluveri... sıra diyelim, anlayamadığım bir yasaya göre hem yan yana ya da ön öne dizilme anlamında sıra oluyor hem oturmak için sıra oluyor hem dağlar bunu kullanıyor, bir dizi dağ olarak düzenliyorlar yeryüzünü. Sırra dersek, bambaşka ve oldukça sırlı bir alana adım atıyoruz fakat bu adım bir başka manada parlak bir sır olarak da tezahür edebiliyor. Dertlerin büyük ve üstesinden gelinmez olduğunun müjdesini verelim. Dil, ne yazık ki berbat ve lanet bir doğurganlık arz ediyor. Onun hızına yetişilemez, onu az kullanmalıyız.

Vakti gelince ben size, yepyeni ve sıfatsız ve birbirine halka halka bağlanamayan bir dil diyeceğim. O güne dek elimizdekiyle iktifa ediyoruz, irtifa kaybetmiyoruz.

Bu bilgiler bizi yeryüzünün gafillerinden ayırmaktadır. Yeri gelecek, yeni bir dille konuşacağız. Yeni bir düzen getirecek, yeni bir insan olacağız.

Bunlar hemence olmayacak. Biz size bildireceğiz. Şimdilik bildiğimiz, kutsal kitabının zaten yazılı bulunduğudur. Yeni kitapla sakıt olana kadar kitap budur. Bu kitap, sözlüktür!

Satranç oynayanlar alkışlamaya başladı. Pek memnun oldum. Demek ben sarı sakal ve Bayan Hı'dan umutluyken, dine ilk katılacak müritler bu ikisi oluyordu. İlk havariler diye seslendim onlara, pek havaisiniz. Sizi sevdim. Satranç takımınızı geri vereceğim. Yine alkış geldi. Gönendim. İndim.

Öyleyse yazın, dedim, ayet bildiriyorum. Satranç takımı hemen kâğıt kalem bulup getirdi. Sarı sakal heyecan içinde kıpırdanıyordu. Bayan Hı tehlikeli biçimde dizlerime bakıyordu. Elimin yüce bir hareketiyle onu durdurdum. Bayan Dana, ona bu adı ben koydum, gözlerini dikmiş, ağzımdan çıkacak kelimeleri, sanki onlar yere düşmeden yakalamak ister gibi bekliyordu.

Satranç takımını oluşturan ikili arasında biraz tartışma çıktı. Kalemi kimin kullanacağıyla ilgiliydi. İkisine de birer tane tedarik ettim. Herhangi bir yanlış yazım, her şeyi berbat edebilirdi. Kelime denen hassas aletlerin tabiatında vardı bu; bir kendini bilmezlik, bir sarsaklık ve savrukluk, bir başka şeye meyletme, dönüşebilme ihtimali. Bazen tek bir nokta bile yetiyordu bunun için. Yazın!

Bağlaç Suresi

Ya da, ki, de. Bağlaca and olsun. O sizi diğerlerine bağlayan bağdır. O sizi birbirinize bağlamaktadır. Siz yalnız inanın ve iman edin.

Ağzı yaralayan gümüş maşrapaya and olsun! Ağzı kapatmak size müşkül gelmiştir. Şüphesiz ki biz, ağzınızı kapalı tutun deriz. Ne ki siz müşriklerin ve şeytanın iğvasına uydunuz. Beni duydunuz! Az konuşun!

Bağlanamayana and olsun! Kelimeye and olsun!

Kalplerinize ilham verecek kelimeyi duyun! Işık kelimesi size ışık versin. Işık kelimesini tespih ediniz. Muhakkak ki sizin için onda elemlerden arınma vardır.

Yazdınız mı? Güzel. Demek ki neymiş, ışık diyormuşuz. Diyelim. Ah Bayan Hı, ısık diyorsunuz. Işık, ışık. Bir sakıncası var mı, gerçekten bilemiyorum. Niyet önemlidir denir ama... Satranç oyuncuları gözleri ışıyarak ışık ışık ışık diye diziyorlardı ışık kelimesinin elemanı olmuşlardı hemen, onun hizmetindeydiler, çalışıyorlardı, bu ışık açısından iyiydi, kelimenin kullanılma sayısının artması demek insanlarda daha çok işlemesi anlamına geliyordu, kelime bir tür güç biriktiriyordu.

Sonunda o denli ışık dendi ki, bir tür aydınlanma beklemeye başladım. Ancak donuk ve kırpışan flüoresanlardan ve ince tellerden örülmüş bir kafesle kapatılmış pencere camlarından içeri sızdığı kadarıyla, ölgün bir kış öğleden sonrası kadardı, bu kadardı.

Yeter, dedim. Aynı kelimeyi tekrar etmenin insanı sarhoş eden etkisiyle ikisi de sallanmaya başlamıştı. Sarı sakal ise bıkmış, somurtuyordu. Hadi gülümse biraz, dedim ona. Senin de hoşuna gidecek bir şeyler mutlaka buluruz. Bizim dinimiz kolaylık dinidir. Belki birden aylak serseri suresi gelir, boş boş gezersin, sevdiğin gibi. Biraz keyfi yerine geldi. Aptal birisi değildi, şakadan anlıyordu doğrusu.

Sed Amentes Sunt Isti
(Ama Bunlar Deli)

Üç büyük çuval eşliğinde Bay Doktor ve bazı kimseler koğuşa sökün etti. Bu büyük torbaların içinde ne olduğuyla ilgili bilgilendirilecektik. İçimden, torba denen şeye and olsun gibi bir şey geçti. Geri çekildim.

Toplanın! dedi Bay Doktor benim sevgili delilerim...

Ne demek istedi, bilemedim. Algılarımı biledim. Yutkundum. Durakladım. Tedirgindim

Sizi ne kadar sevdiğimi bilemezsiniz. Sizinle geçirdiğim süre boyunca, her açıdan mutlak bir tatmin buluyorum, zevk alıyorum. Siz, beni hayata bağlayan

varlıklarsınız doğrusu. Kabul edilir ki, hasta yoksa doktor hiçtir. Hah ha ha! Gülüşü ısırıcı.

Benimle iyi geçinmenin size sağlayacağı faydaları sıralamaya geldim. Birinci olarak, anlayınız ki siz uyumsuz ve uygunsuzsunuz. Topluma karşı tehlikelerle dolusunuz. Hiçbirinizin hakkında işgöremez raporu düzenlenmemişken, çalışmaya yanaşmıyorsunuz. Hele içinizden biri, şu anarşist, satranç oyuncularının sıyahını gösteriyordu, asla çalışmayacağını, hiçbir şey satın almayacağını, bulduğuyla yetineceğini, bunun için kendisine çöp kutularının yeteceğini, bu şekilde beslenebileceğini ve gerekirse çöp kutularında pekâlâ da uyunabileceğini ileri sürdü. Akıllı sistemimiz onu derhal buraya getirerek topluma kötü örnek olma ihtimalini ortadan kaldırdı. Şimdi ilerleme kaydediyoruz onunla birlikte...

Ben onun sinsi bir eylemci olduğunu biliyorum. Bu yıkıcı fikirlerin şiddetle ve kesinkes cezalandırılacağını, bu fikirleri taşıyanın muhakkak ve temelden iyileştirileceğini açıkça bildiriyorum.

Şimdi, hepinize yeniden toplumun bir parçası olmak için bir imkân verilecek. Hepiniz tereddüde düşmeksizin size verilen bu fırsatı değerlendirmelisiniz. Peki, başlayın.

Bana döndü. Evet Ruhi Bey, gördüğünüz gibi durmadan deniyorum. İnsandan ümidimi kesmiyorum. Onlara, dolayısıyla kendime hep bir şans daha yaratıyorum. Hastalığı aradan çıkarmaya, insandan insana o eski hukuku kurmaya çalışıyorum. İşi kendi yöntemlerimle ele alıyorum. İnsan, eğer çalışabiliyorsa, toplumsal demektir. Dolayısıyla çalışmayı reddeden bir insan, bir ineğe göre daha geri bir sosyal aşamada bulunuyordur.

Yeni bir şey bulmuş ve onay bekliyormuş gibi baktı.

Doktor Bey, size bir şey sormalıyım...

Elbette, Ruhi Bey.

Biz, deli miyiz?

Acıma ve hışım karışımı bir anlamla bulandı yüzü. Böyle söylemiyoruz. Deli, çok ağır. Normal değilsiniz diyelim. Ancak normalleşeceksiniz.

Sonra sır verir gibi, şimdi hastalığın aklını karıştıracağım, dedi. Öteki türlü, biz ona her ulaştığımızda, o da bize ulaşıyor.

O?

Evet, hastalık. Başka başka insanlarda belli belirsiz kendini tekrar ediyor. İyi kötü tanımlanabilir bir şahsiyete sahip anlayacağınız. Ancak kişilik denemez tam çünkü çok kolay biçim ve renk değiştirebiliyor. Belki de biliyor, dedi usul bir gülümsemeyle, kişilik, kişinin hapishanesidir. O, kendini hapsetmiyor. Dolayısıyla hastalık, özel bir saygıyı hak ediyor. Ben onu ciddiye alıyorum. Hastalık, kendini sizin üzerinizden ifade etmeyi seçiyor. Akıllı. Ben ne yapmalıyım? Ona elbette saygı duymalı ama pabuç bırakmamalıyım

Pabuç?

Bir deyimdir. Bilirsiniz. Diyeceğim, artık ben şunu anlıyorum ki, hastalık giderek akıllanıyor, böylelikle yaygınlaşıyor. Yeni taktikler geliştiriyor ve uyguluyor. İsim ve biçim değiştiriyor. Bazen gerçeklerden kopmuş, takıntılı, saplantılı bazen de uyumsuz, tembel, sistemi eleştiren bir forma bürünüyor. Bunlar, hastalığın ne kadar yetenekli olduğunun birer kanıtı.

Eski yöntemlerle baş edilebilseydi, şimdi hepiniz çamurdan heykelcikler yapmaya çalışıyor olurdunuz. Oysa bunu denedim ve aldığım sonuç her zaman iç karartıcıydı. Hasta, eline verilenle, hastalığın temsilini yapıyor. Ortada penisler, uykusuzluktan çürümüş gözaltlarıyla başlar, kâbus kaçkını yaratıklar, serilip yatan tembeller

dolanmaya başlıyor. Böyle böyle bedenleşecek diye korkuyorum. O zaman hastalıkla baş etmenin yeni çareleri olacaktır belki ama hastalık da yeni imkânlara kavuşacak, belki sıradan bir insanın yararlandığı haklardan yararlanarak aramızda yaşamaya başlayacaktır. O zaman onu öldürmek, düpedüz cinayet olur. Onu, insanlarda gömülüyken bile yenemiyorsak... ben onu ters köşeye yatıracağım şimdi. Bak, nasıl da zorlanıyorlar. Hastalığın aklını karıştırıyorum. O, yeni insanlarda yeni politikalarla karşıma çıkadursun, ben de saldırı silahlarımı değiştiriyorum. Biraz da o terlesin bakalım.

Fakat eklemeliyim ki, hastalık bazen sadece bir fikirdir. Sizin durumunuz da olan da bu. Fikirse, dağılabilir bir şeydir, bulaşıcıdır. Anormallik bulaşıcıdır.

Doktor, dedi fısıltıya yakın bir sesle. Söylesenize, benim hastalığımın adı nedir?

Ruh kanseri! Hah hah ha! İlahi Ruhi Bey. Teşhis konmadı. Adım adım Ruhi Bey, adım adım.

Evet, bulaşma inanılmaz yollardan olabiliyor. Bazı hastalıklar salt görmeyle bile bulaşabilir. Cinsel sapkınlıklar bu kategoride. Sapkın fikirler ise kulak yoluyla, duymakla. Çalışmanın reddi de bu soydan bir sapkınlıktır. Hastalık kendini başkasına taşımak için çeşitli gereçler geliştiriyor. Nihayet, gezegenin üzerinde gezenlerin hepsine kendi varlığını kodlamak ve yaşamı tamamen sarmak. Doğası bu onun. Yeter! Çalışalım. Siz de ister misiniz? Gelin.

Bana da bir yer bulundu. İş kolaydı. Parçalar takılıyor, bükülerek sıkılıyordu. Siyah satranç oyuncusu, bu aptalca işi yapmak zorunda mıyız? diye sordu bana bakarak.

Ona, kitabın kulları vaaz etmesinler, bildirme işi en kutsal olanınıza verildi, dedim. Siz, sadece biat ediniz.

* * *

Bu benim ilk yenilgimdi. Onca içsel hazırlığın böyle aniden, anidendi cevap. Hemence nasıl da teslim olmuştum böyle. Üç çuval dolusu kalemi akşama dek süren bir çalışmayla monte etmiştik. Bizi kontrol etmek için arada bir uğrayan Doktor ve işbirlikçisi fasoncunun ağzı kulaklarındaydı. Yarın beş çuval... dediklerini duydum Belliydi, devamı gelecekti bunun.

Bayan Hı, en hamaratımız çıkmıştı. Aklını bir şeye yoğunlaştıran kadın korkucu oluyordu.

Ben mi? İnsan eğik bir düzlemde durur. Hafifçe sendeleyen, dibi boylayacak demektir. Uzun süredir çalışıyor, biraz utanıyordum.

Bana yardım et, dedim Sarı Sakal'a. Elbirliğiyle epey ağır çuvalları baş aşağı çevirip yere boşalttık. Kırın! dedim. Bütün gün uğraşmıştık. Kırılan kalemlerden, boşa harcanmış zamanlarımızın çığlıkları yükseliyordu. Benden bir rahatlama yükseliyordu. Ellerimiz, ayaklarımız, yuvarlanmak suretiyle bütün bedenimiz, çekiç olarak kullandığımız sandalyelerle, aslında pek azını kırabilmiş olsak bile, korkunç bir şamata çıkarmayı başarmıştık. Görevliler bizi uzaklaştırmak, kalemleri kurtarmak için epey uğraştı.

Kurtardılar elimizden güzel ve ölü zamanlarımızı, bütün öğleden sonramızı. Bir duvarın dibine dizildik. Temizlik başladı. Fasoncu, dişlerinin arasından amına kodumun delileri, diyordu.

Onlara usulca, gülmeye and olsun! Öfkeye and olsun, dedim.

De ki, ey insanlar, biz, size başkası için çalışmayı yasakladık, haram kıldık. Bildirdiklerimiz ışığınız olsun! Muhakkak ki biz, her şeye gücü yeten değiliz. Fakat her şeyi bilmekte ve görmekteyiz.

Kalem kâğıt, diye sızlandı Sarı Sakal ve Siyah Satranç Oyuncusu.

Aklınızda tutun! dedim. Eskiler de öyle yaptı.

Bir Bayrak Yapmak

Bunun böyle gitmeyeceği aşikârdı, apaçık bir bilgi olarak vardı, ayan olmuştu, bendeniz de kabul ediyordum durumu, üstünde duruyordum. İşi ele almalı, süregiden bana karşı olduğu pek belli düzeni bir kılıç darbesi ile kesintiye uğratmalıydım. İlan ettiğim bu yeni dinin bayrağını yükselteceğim, donanmamın top atışları eşliğinde göndere göndererek, gerekçelerini ise kaplan kılıklı gayet süratli karakterimle ileri süreceğim.

Bayrağı yükseltecektim yükseltmesine ya, henüz bir bayrağım yoktu; fakat elzemdi konu. Bu yükseltme işine el atacak, belki taşerona verecektim. Elbette iktisadi açıdan yapılan değerlendirmelerin bir ürünü olacaktı bu;

eğer taşerona verirsem, bayrağın yükseltilmesinin esaslarını belirleyecek ve kapalı zarf usulüyle ihaleye açacaktım konuyu, ki yönetimim hakkında bazı kuşkulara ve dedikodulara mahal vermeyeyim; fakat bundan önce bir bayrak belirlemeliyim.

Üstün kavrama ve sonuç çıkarma yeteneğiyle donattığım beynimle ve onun ürettiği tamamen bana has ve telifi bende olan düşüncelerimle ki bunun aslında beyin salgısı olduğu yönünde ileri sürülen görüşlerden haberdar olur olmaz konuya kulaklarımı tıkamıştım –tükürük türünden bir salgı olması kutsal ve ulvi amaçlara yönelen düşüncenin– fakat şu da var, nihayetinde tükürük de o kadar sıradan işlevlere sahip değildi. nihayetinde beslenme sürecinin önemli bir parçasıydı, ayrıca kınama amaçlı da kullanılabiliyordu türümüzün bazı geri örnekleri tarafından kayganlaştırıcı olarak da değerlendirildiği oluyordu, çok işlevli bir salgıydı. Hal böyleyken tükürük küçümsenmemeli, onsuz belki de hayatta kalmamızın iyice zorlaşacağı bilinmeli, tıpkı düşünce denen şeyi salgılayamayan adına deli denen insanların da akıllılık bir amaçlılık olarak değerlendirilse yeriydi ya, amaçsız bir canlı da gelmiyordu aklıma; buğday ve arı ve şeker kamışı ve bir ağacın kendine göre amaçları ve buna göre yönelimleri iradeleri bulunuyordu, elbette ve bu da onları alabildiğine akıllı yapıyordu, dolayısıyla tükürük ve amaç ve akıl ve bütün canlılar gibi genellemelere sapmamak için konuyu burada kesme zorunluluğu hâsıl oluyordu; yeniden bayrak bahsine dönersek, bayrağımı belirlemeye başladım.

Bayrağımın rengi yeşildi, doğayı temsil ediyordu; doğa derken düpedüz ilişki kurduğumuz en büyük doğa parçası olan denizi değil, havayı değil toprağı ve kayayı değil bunların içinde ve üstünde gezinen hayvanları

değil sadece bitkileri, o da sadece otsu bitkilerin tamamını ve odunsu bitkilerin yapraklarını temsil ediyordu; peki niye yine de doğayı ve yeşili diyorduk, bu bir önyargıydı. Henüz önyargıyla ilgili –dilsel olanları da dahil demiyorum çünkü dilsel olmayan önyargımız yoktur– bir ayet serdetmediğime göre, bu konuyu karara bağlamış saymıyordum kendimi; fakat konuya dönersek, her ne kadar bitkilerden başka yeşil bir doğa parçasına rastlanmıyorsa da bitkilerin topraktan ve güneşten ve sudan beslendiğini unutmayalım, fotosentez ve emilim yoluyla kendi akıllı amaçlılıkları bağlamında yeşeriyorlardı ve sonuç itibariyle doğayı, bitkileri bitkilere, yeşili bayrağa, bayrağı bana ve düşüncelerim sayılabilecek beyin salgılarına bağlayan halkalar tamamlanmış oluyordu, buna zincir deniyordu; ayrıca bütün bunlardan belli bir edebi lezzet elde edilebiliyordu fakat bahsi geçiyorum; asıl mesele şuydu ki, bayrağımın renginin yeşil olarak tescilinin esas nedeni, bitki milletinin yeryüzünün ilk egemeni olduğunu ve gelecekte de öyle kalmasını umduğumu imliyordum bu rengi seçerek: bunun üstünde ise akla ters çevrilmiş, kasap çengelini getirir biçimde bir soru işareti bulunuyordu, kendi başına doğadan neden koptuğumuzu ve tekrar oraya ne zaman döneceğimizi hatta dönüp dönemeyeceğimizi soruyordu soru işareti ve bir başka bakış açısına göreyse, çengel doğayı, alttaki nokta ise doğadan kopmuş insan türünü simgeliyordu Akla gelebilecek itiraz noktalarını bildiğimi ama irdelemeyeceğimi bildirerek yeşil bez üzerine beyaz soru işaretinde karar vererek sonlandırdım. Beyazsa; rengin görünürlük sorununu çözeceği aşikârdı ve hızla kirlenen renklerin şampiyonu ilan edildiği aptalca bir şiirin geniş insan kitleleriyle kurduğu ilişkinin bayrağıma yönelik sempatiyi besleyeceğini umuyordum.

Aşağıdan Gelen Bir Hükümet Darbesi

Artık yönetime aday olmak, taraftar toplamak gibi dolaşık ve dolayımlı yöntemlerdense, doğrudan el koymaya karar verdim. Elbette bunu, bir bildiri yoluyla insanlığa iletmem ve ilan etmem gerekecekti. Bildiriyi kaleme aldım, şöyle ki (geçerken, anlayacağınız onu yazdım. Yoksa kalemin bir şeyi almak gibi bir niteliği bulunmamaktaydı farkındaydım):

1 Nolu Bildiri

Ben ki âlemlere hayret olarak gönderilen ben, bütün yetkinliğim, üstün bilincim ve rüzgârlara inat bir süratle

gezegeni gezen zihnimin ince dokulu işlemlerinden biri olarak bilme edimini gerçekleştirme yöntemim ve atomik dikkatim ve sekter sevincim ve muhteşem ruhum ve dillere destan yüce ve alçakgönüllülüğümle ben, yoksul orduların başkomutanı, mareşali, güneşin oğlu, ayın kuzeni, emekçinin can yoldaşı, tembel milletinin kardeşi, proletaryanın ve lümpen proletaryanın hayvanlara yakın asil varoluşundan beslenerek, egemenlerin egemenliklerinin eğelenerek azaltılması ve yok edilene dek işleme devam edilmesi ve böylece insanın serbest kalması ve bu korkutucu yeni süreçte serbest kalan insanın saldıracak yer araması ve birbirine girmesi ve son insan kalana kadar kırılmasıyla sonuçlanacak büyük barbarlık çağının başlaması ve nihayet saltık kendim olarak kalacak benin ya yepyeni ve pırıltılı bin hayata yön vermem ya da kendimi doğaya dönüştürmem bilinçten arındırmam ya da düpedüz ölmek yoluyla kendimi yine bizzat doğa kılmam, yani inorganik bir ceset yoluyla sonsuzluğa açılmanın, katılmanın, geldiğimiz yere dönmenin sağlanması ile ve yeniden bırakma iradesi gösterene, yani gelmeyecek bir zamana kadar yönetime el koymuş bulunuyorum.

2 Nolu Bildiri

Bu dirimin benim tercihim olduğu sanılmaktadır. Gelinen noktada insanın kendini yönetemeyeceğinin anlaşılması, çeşitli delalar uyarmamıza, en azından beyan etmesek bile buna niyet etmemize rağmen, insanlığın kendine ihanetten vazgeçmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

Ayrıca, insanla yeryüzü ilişkisi sonsuza dek bozulmuş, hayatla aramaza, kelime denen bazı bağlantı parçaları, aracı nesneler girmiştir. Ayrıca kelimeleri kullanarak insanların birbirini kullandığı müşahede edilmiştir; keli-

meleri kullanmayı bilmeyen hayvanların birbirini ezmesi, yönetmesi, kendi çıkarı için diğer hayvanlara işkence etmesi, öldürmesinin hiç gözlenmemesi doğada, ister istemez akla, suçlunun kelimelerin kendisi olduğunu getirmektedir ve kelimeler insanda yerleşiktir. Kelimeler mi insanda yerleşiktir yoksa insan mı kelimelerde yerleşiktir; insanın masum, kelimelerin insanı kullanma kabiliyeti olan somut varlıklar olduğu insanların birer kukladan öte bir şey olmadığı da ileri sürülebilir; bundan başka, kelimelerin birer kukla oynatma ipi niteliği taşıdığı, asıl kukla oynatıcının bizzat kendisi olarak doğa olduğu, bütün bu insandan kurtulma, doğaya dönme telaşının belki de bütünüyle boş ve aptalca olduğu, doğanın o denli matah bir varoluşunun bulunmadığı da mülahaza edilmekle birlikte, bu denli karamsar olup gidilecek hiçbir yer bırakmamanın ayrıca üstün bir acımasızlık ve gaddarlık olacağı saptanmakla birlikte, ihtimaliyle bizi irkiltmektedir.

3 Nolu Bildiri

Yine değerlendirilmektedir ki, diğer ihtimaller göz ardı edilmekle elde kalan insanın kötülükle varolan doğasını gerçekleştirmek üzere birbirini kullanmak için kelimelerden yardım alması mümkün olmadığından çünkü insanın tek özelliğinin zaten bu olmaklığından ve bundan başka bir özellik ve niteliğinin çağlara varan uğraşlara rağmen tespit edilememesi gerçeğinden hareketle, kelimeler düpedüz ellerinden alınacaktır. Böylece kelimeler vasıta edilerek emirler yoluyla birbirini etkilemek artık mümkün olmayacak, onlar halen güvenilir olduğu umular doğaya döndürüleceklerdir.

Onları, bu durum amaçsızlıkta eşitleyecek, bir hayvan, bitki ya da tek hücrelinin de amacı olan hayatta

kalmaktan başka bir amaç bilmeyeceklerdir ve böylelikle, kültürsüzlüğün uygarlığı yeryüzünü ve gökyüzünü ele geçirecektir, şimdi!

4 ÖNLEMLER (İvedilikle Uygulanacaktır.)

A) Sokağa çıkmak yasaklanmıştır. Adettendir.

B) Daha iyisi, ikinci bir emre kadar hareket etmek yasaklanmıştır.

C) Konuşmak, hassaten yasaklanmıştır. Kimse kelimeleri salamayacaktır.

D) Kelime denen zehirli badem tadındaki nesnelerin yazı yoluyla neşri, onların bu biçimde de işledikleri bilindiğinden, yasaklanmıştır. Yazmak, basmak, dağıtmak durdurulmuştur.

Kelime azalacağı için yakmak elbette istenir ve desteklenir bir şey olmakla birlikte, B şıkkında ilan edilen yasak dolayısıyla şimdilik bunun propagandası yapılmamıştır fakat muhakkak yapılacak ve insanlar, yazıdan kurtulmak için kışkırtılacaktır ve görülecektir ki, yazı, insan hayatından ne de kolay tasfiyeye uğratılacaktır; insanlar aslında can atmaktadır.

E) Kendime de konuşmama ve yazmama ve kesin eylemsizlik emrettiğime göre, yeni emirler açıklama işlemi de fikrim yüce bir başka yol bulana kadar, durdurulmuştur.

F) Bütün pazartesiler kaldırılmıştır. Aslında bütün günler kaldırılmıştır, çalışmak kökten, temelden ve ayrımsız olarak yasaklanmıştır. Muhteşem bir işgücünün sahibi olarak evrensel proleter güneş, zaten bizim yerimize çalışmaktadır. Bitkiler düpedüz güneşten beslenmekte, onun ısı ve ışığını soğurarak yemektedirler. Hayvanlar ya güneşten beslenen bitkileri ya birbirlerini yiyerek çalışma denen vahşi saçmalıktan azade, yaşamlarını pekâlâ da sürdürmektedirler; derslerle doludur.

G) Giyinmek yasaklanmıştır. İnsan, doğal olanı yaşamalı, asla örtünmemeli, üşümek ve aşırı sıcak yüzünden bunalmak gibi durumlarda, hayvanlar gibi inlerine gitmeli, suya girmeli, gölge bulmalıdır.

H) Bütün bunlardan başka, hatırlamak yasaklanmıştır. Halka tam ve eksiksiz bir unutuş emredilmektedir. Ben ise, açıklamaları bitirir bitirmez kendimi kapatmak niyetindeyim. Nitekim diğer emirlerine yönelik bir itaatsizlik eğilimi gelişmesi halinde (bilinir, insan ne özgür olmayı, ne tam köle kalmayı becerebilmiştir, bildiği tek şey efendilik etmekse de efendilik kontenjanı kısıtlıdır; bambaşka bir ırk ya da tür üzerinde sürdürülecek tam ve kesin efendilik, insan soyunun salimliğine gidebilir; bunun için uzayda yeni yaşam formları arama işinin hızlandırılmasını telkin etmekten hicap duyuyor. hayvanlar üzerinde zaten efendiyiz ve bu hiçbir şeyi çözmedi, diyen müzmin muhalefeti duymazdan geliyoruz) salt bu emre uyulmasının bile (kelimelerin kaldırılmasının emredilmesinin zaten hatırlamanın yok olmasıyla sonuçlanacağı cılız itiraz için, hiç değilse itiraz alanının genişletilerek resimle-imajla-müzikle de hafıza oluşturulabileceğini, böylelikle eskinin işlemeye devam edeceğini, insan denen varlığın inanılmaz ve hayret verici bir çare üretme gayretkeşliği bulunduğunu bildiğimizi hatırlatıyoruz) yeni bir kültür inşa etmede bize el vereceği, yeterli olacağı değerlendirilmektedir.

İMZA
Yeni-Kültür Devrimi Komitesi
Başkanı
İkinci Başkanı Başkan Vekili
Komite Üyelerinin Hepsi
Genel Sekreteri

Sayman ve Muhasibi
Halkla İlişkiler Müdürü
Kapıcısı Odacısı
Tarık Karanlığıyaranışık

Bildiri

Hazırladığım bildirinin kopyalanarak çoğaltılması gece geç vakitlere kadar sürdü. Uzun sürdü fakat bittiğinde elimde onun üzerinde nüsha bulunuyordu fakat... derin düşünmeler içindeydim, son bildirici bensem ve yeni bir din, bir yol, bir açıklık genişlik sadelik, yaşama bilinci, katlanamazlık, öfke seziş, donanım kapanma, sonsuza açılma, kifayetsizlik ve tamlıkla ördüğüm düşüncelerimi vaaz edeceksem, benden önceki kısıtlı bildiricilerde durum neydi bilemiyordum ama bildirimi yaya olarak dağıtmak istemiyordum, inandırıcılığım zedelenecekti, bir hayvanın sanki sırtında

gezmeliydim, benden öncekinin de hayvanı vardı, kesindi bir hayvana binmek insanı diğerlerinin göz hizasından yukarı taşıyordu, ulvi amaçlarıma böylesi araçlarla ulaşmak beni zedelese de elzemdi. Nihayet bu bildiricilik işi başkalarını etkilemek üzerine kuruludur. Kimsenin yekten saygı duymadığı, diğerleriyle aynı hizada olan bir bildirici, kimse tarafından dinlenmezdi. Hatta denebilirdi ki asıl iş bilmek değil, bilmeseniz bile kendinizi dinletmektir; çeşitli açılardan irdelenebilir bu bahsi geçiyoruz, varsa bir hayvan sırtında, düpedüz yerde olduğumuzdan çok daha etkileyici oluyoruz.

Bir sorun vardı, elde böyle bir hayvan bulunmuyordu. Geriye kalan tek ihtimal, hayvanı kendinde bulmuş bir insan olarak Bay Bu'ya başvurmalıydım. Havarilere emrettim, Bay Bu yatağından alınarak getirildi ve hizmetime sunuldu; büyük lütufla kendisine bağışlanan. Bay Bu, çizgili pijamaları ve uykunun verdiği fazladan sersemlikle pek uygundu. Sırtı dönük olarak kutsal yatağıma yaklaştırıldı, yatağa basarak omzuna çıktım. Sağlam bir adımdı, ben rahattım. Ayrıca hafif kambur sırtı hörgüç yerine geçiyor ve ona bir deve havası veriyordu dayanıklılığı ve geniş ayak tabanları durumu daha da pekiştirici etkide bulunuyordu.

Böylece Bay Bu isimli devemin sırtında bütün yataklara tek tek yanaşarak bildiri metnini tevdi ettim, havarilerimce çoğaltılmış, halkıma ulaşmıştım. Devemi güderek yatağıma ulaştım. Emrettim, develer sanılanın aksine hassas hayvanlardır, bol su içirilerek ve ekmek içlerinden imal edilmiş hamur topları yutturularak beslenmeleri gerekir ki hörgüçleri boşalıp pörsümesin; ayrıca altları kuru tutulmalı ve kötü davranılmamalıydı kendilerine.

Son olarak, pek sevdiğim bu hayvanı uzağa değil hemen yatağımın başına bağlatmıştım; ona bağlanmış-

tım. Nihayet muhteşem bedenim dinlenmeye terk ettiğimde, gecenin verimi ve sabahın getirececkleri üzerine düşünürken buldum kendimi.

Efendi Seçimi

Önemli! Tebaam muhtemelen benim her şeyi bildiğim zehabına kapılmıştı ancak işler böyle yürümüyor. İnsan ancak seçerek bilir. Oysa edindiğim konum beni öylesine müşkül durumda bırakıyor ki... Basitçe konuşmak gerekirse, tebaadan beklenen kendilerine bilgi iletildiğinde bunu almaya hazır olmaları değil, söylediğim her şeye, bu ne denli saçma olursa olsun inanmalarıdır; hatta asıl, saçma şeylere inananlar gerçekten bana inanıyor demektir.

Fakat bütün bunlar bir yana, ben nihayet bir bildirici, bir aracıydım, bir tür ahizeydim anlayacağınız. Benimle

konuşuluyordu muhtemelen ve ben bana açıklanan açıklıyordum. Ve fakat durum buysa, bana kim açıklıyordu. Açıklayıcı Efendi'nin kim olduğunun kesin olarak anlaşılması ve mümkünse onunla bir görüşme ayarlanması ve ciddi meselelerin bir tür kurul toplantısı biçiminde, gündemli olarak ele alınması ivedilik arz ediyordu. Gidip işin başında duran ve suyun gözünü bulandıranın bizzat kendisiyle yüz yüze bir görüşme yapmak niyetindeydim. Önümdeki sorun ise bu efendinin kim olduğunu bulmaktı.

Efendi, düz hesap konuşursam Tanrı olamazdı. Çünkü evrene ve çevreme baktığımda, böylesi üstünlüklerle anılan yaratıcının tek bir emaresini bile bulamıyordum.

Bu büyük efendi afete uğramıyordu, onun yerine biz uğruyorduk; kederlenmiyordu (afete uğraması beklenemezdi belki ya, kederlenmemesi onu nasıl bir varlık yapıyordu?) her şeyi aza ve cihazları bakımından uyum içinde yapıyordu (ki bu kuşkuluydu, pek su götürürdü doğrusu, nihayetinde diyelim ben, uçmakla donatılmamıştım ve bir çift kanat hiç de uyumsuz durmazdı kutsal sırtımda, tam tersine aza ve cihazlarımı tamamen uyumsuz, uygunsuz, tamamlanmamış ve eksik bırakılmış buluyordum çeşitli açılardan), ölüleri kabirlerinden çekip çıkarıyordu, rivayet buydu, oysa ben ölmüştüm defaten ve öldüğüm her ben, içimde gömülü bulunuyor, oradan bu cenazeleri çekip alan yoktu, çürüyüp duruyor, çökeliyordu üst üste bu cesetler ve acayip ve hayret verici âlemler yaratmıştı, sanki iyi yapmıştı ve mahlukatı örneğe başvurmadan yapmıştı ki bence bu da şüpheliydi çünkü mahlukatın bütün şu ünlü azaları ve aldığı formlar, doğayla girdiği mücadelenin bir sonucuymuş, böyle şekillenmiş gibiydi; hadi böyle yaptı diyelim, bunu neden yapmıştı ve kâinatı kesin olarak tek başına yöne-

tirdi işte burada dur diyordum: Yani sadece yeryüzü ile değil bütün evrenle ilgileniyordu, anlayacağınız evrene dadılık ediyordu, bu bir efendinin üzerinde hiç de şık durmuyordu ve yapıyordu, yıldızları karadeliklere yutturuyor, yıldızları parlatıp söndürüyor, galaksileri düzen ve düzensizlik içinde oradan oraya savuruyor, atomlara ve atomaltı parçacıklara ve enerjiye ve antimaddeye hükmediyor, işleyişlerini denetliyordu ve başarıyordu bunları. Peki

Böylesi devasa bir görevi şaşırmadan başaracak güçte bir varlıktı ve bu gücü, böyle saçma bir düzeneği işletmek için harcıyordu, anlaşılır gelmiyordu bu bana.

Kaldı ki Tanrı, evrenin bilinen yaşı ve çapı göz önüne alınırsa, çok çalışmış bir işçi olmalıydı fazlası değil. Bütün bunlar ortadaydı, on beş milyar yıllık durmuz çalışmanın yorgunluğu ve anlamsızlığıyla tükenmiş olmalıydı, bir an bile dinlenememenin verdiği tedirginlik ve stres (tedirgin olmalıydı çünkü böylesi büyük bir kâinatı yönetmek işinin aksamadan sürdürülmesi varlığı baskısı altındaydı, her an her parçacık kendinden beklenmeyen davranışlarda bulunma ihtimaliyle epey hezimete zemin hazırlardı ve nitekim durum da buydu) benim gibi birinin insanlığın geçmişine, bugününe, geleceğine dair kaygılarını dinlemek, hele bu sorular tamamen ve kökten eleştirel olacaksa ki öyle olacaktı, muhtemeldir ki tel gibi gerilmiş sinirlerini iyice harap ederek bu tellerin akortlarının bozulmasına yol açacaktı. Durmadan sorular soracak olan ben, muhakkak dikkatini dağıtacaktım. Milyarlarca galaksinin ha babam çevrilmesi, maddenin birleştirilmesi, patlatılması, bunun aşamalarının gözetilmesi, ısının kontrolü, ölen ve yaşayan canlıların her an değişiveren durumları, yakaran aptalların sonu gelmez vızıltıları... iş şirazesinden çıkacaktı; an meselesiydi.

Bütün bunların mümkün olmasına pek ihtimal veremezdim.

Korkarım Efendi'yi henüz tespit edebilmiş değildim.

* * *

Tanrı'dan umudumu kesmiştim.

Efendi, olsa olsa, doğanın bizzat kendisiydi. Fakat iş bu noktada da çetrefilleşiyor, müşküle biniyordu. İlk olarak, olagiden her şeyden çevreye yayılan saf vahşilik, doğanın olası doğası hakkında bilgi veriyordu. İnsan denen tür açısından çiçeklerle dolu bir tarlaya bakmak bir koku ve renk denizine bakmaktı. Oysa biraz daha eğildiğinizde, içeride binlerce böceğin birbirini yediğini, bir yığın bitkinin daha iyi yer kapmak için gücünün yettiklerinin boğazına sarıldığını, itişip kakıştıklarını, sürüngenlerin sinsice av peşinde koştuklarını, mantarların ve diğer asalakların başka canlıların sırtından geçinip durduklarını ve onları emerek hasta edip öldürdüklerini fark ediyordunuz. Böylece insan, elinde aptalca bir aymazlık ve çiçeğe ilişkin romantik budalalıkla kalakalıyordu.

Sorunun ikinci kısmını da şu oluşturuyordu: Efendi doğa ise, doğa-kendisi her yerde bulunuyordu. Yani taş toprak kaya su demir ve bunlardan mamul eşya denizi ve diğer metaller, ışık ve karanlık doğa mı oluyordu; beni muhatap alacak ve bazı gizli bilgileri açıklayacaktı ve bulunacağım kesin olan talepleri kabul ya da ret edecekti, peki kimdi, hangisiydi, hepsi miydi ki böyleyse elde edebileceğim, hep bir ağızdan konuşan bunca doğa elemanının yarattığı görkemli kakofoni olacaktı.

Aklımda bu sorularla uyudum.

Miraç

Dalgalanıyor. Hafifçe. Tekdüze. Birbirine sürtünen nesnelerin, atomların, şeylerin hepsinin entipüften sesleri ve gürültü. Kendi gizemli ezgisini üretiyor. Kendi seslerinin yankısını, kendi çıtırtısını, kendi kuruluşunun bozuluşunun ritmiyle. Seriliyor. Sere serpe. Alıngan ve yalnızlığına düşkün. Patlayarak saçılıyor. Meraklı ve sokulgan. Durmadan bir araya gelme eğilimi gösteriyor.

Sokulganlığı ona hafif bir köpeksilik veriyor. Köpeği böyle bulmuş olmalı. Yavaşlama eğilimi taşıyor. Tembelhayvanı böyle bulmuş olmalı. Durmadan fikir değiştiriyor. Rüzgârı böyle, denizi kararsızlıkla. Salınmayı

denerken ağacı buluyor. Serilerek su, dikilerek dağ. Kendinde sertlik buluyor. Taş. Üşüyor, saltık boşluk olarak. Tatlılıkla meyve. Dolgunlukla ekin. Yırtıcılıkla kurt. Bozulmakla, çürümekle yok olmak ve yeniden kurulmak üzere ortadan çekilmekle, içine göçmekle... içi yanıyor. Güneşler patlatıyor, parlıyor. Püskürüyor. Isırıcı dişlerini hayvan ağzına diziyor. Yarasa oluyor, insanın yarasa olası geliyor. Perde kanat, karanlıkta süzülen. Ve kaplan. Ve hep yeniden. Sokucu yılan ve akrep.

Sun-Tzu'yu düşündüm. Büyük usta "düşmanına sarıl" demişti. Elbette. Ama diyorum, insan akrebe yılana ve köpek balığına nasıl sarılır? Düşmanına benze. Bu, olabilir. Belki kastettiği budur. Yerde sürünmek, tıkır tıkır eden takır tukur bir bedeni insanlar ezmesin diye gizlemek, kuyruğunun ucundaki zehirli iğneyi nereye koyacağını bilememek ya da boş denizleri arşınlayıp durmak, uyumamak...

Bunlar üzerine düşünmek, bunları bilmek anlamak için doğa bendenizi geliştirdi (İnsan sensorlarla donatılmış bir ölçüm aletidir fakat bir rivayete göre de insan bir cümledir; bu ikinci ihtimali elediğimi düşünüyorum). Düşünecek, ad verecek bir aracı seçiyor kendine. Gözlerim, doğa adına doğaya bakıyorum. Akıl olarak doğa benim aracılığımla düşünüyor. Doğa, kendini anlamak için beni icat etti.

Anladım. Efendi bendim. Kendimle görüşecektim. Bu, doğayla görüşmenin diğer adı oluyordu. Doğa, kendini bende gömülü tutuyordu. İçimde çeşit çeşit hayvanın yankısını bunun için buluyordum, onlarla kardeştim. Koyun kadar yumuşak, timsah kadar sinsi, erkek aslan kadar boş ve işe yaramaz (kendisi sırf üreme organı olarak yaratılsa yeriydi), dirençli bir manda, emici bir yarasa, ağır ve kindar bir fil. Bu kadar kolay öfkelenebilmek,

beni lav püskürten yanardağların kardeşliğine bağlıyor. Ölü gibi sessiz bekleyebilmem, beni deniz yapıyor ve değişkenliğimle nehir oluyordum...

Ve peki, ben kendime ne diyecektim...

Reçete

Uyanma zamanı Bay Ruhi!

Tepemdeydi. Gözleri.

Sizi anlıyorum ama yine de anlam veremiyorum durumunuza.

Hangi duruma Bay Doktor?

Bildiriyi havada salladı. Ele geçirilmiş bir nüsha. İçimizde belli ki bir hain vardı. Bir Ebu Leheb, bir Ebu Cehil, bir Yahuda, belki de Brütüs... Ah Ruhi Bey, biliyor musunuz, dünkü numaranızı unutmaya hazırdım. Bütün koğuşu kışkırttınız. O canım kalemler, düşündükçe aklım gidiyor, o işe yarar, şık, güzel, estet işi kalemler,

belki zamanı gelince onlar masumiyetleri hakkında yazılar yazacak insanlar tarafından müzelerde sergilenecekken, ah Ruhi Bey, eşyaya hiç hürmetiniz yok değil mi? Görevlilerden duyduğuma göre, bunları biz hayatımızın bir kısmını öldürerek yaptık, diye kudurmuş gibi haykırıyormuşsunuz. Fakat medeniyet budur Ruhi Bey, birilerinin hayatı ölür, medeniyetin sahipleri de sizin hayatınızdan yaptığınız eşyalarla, sizin ölen hayatınızla beslenir, pamuk kadar yumuşak hayatlar sürer. Size ölün demiyoruz Bay Ruhi, yaşayın. Yavaş yavaş Bay Ruhi, yavaş yavaş.

Neyse, dünkü dağınıklığı siz başlatmışsınız. Böyle şeyler başlatmayın. Aslında hiçbir şey başlatmasanız, en iyisi olacak. Bir şey başlayacaksa, bırakın biz başlatalım. Fakat ille bir şey başlatacaksanız, uyum başlatın. Uyun, Ruhi Bey! Uyun! Ben sizi kazanmaya çalışıyorum. Siz de biraz yumuşayın. Lütfen! Yoksa ben sizi yumuşatmak zorunda kalacağım. Şimdi size bir reçete yazıyorum. Harfiyen uyulacak, anlaşıldı mı?

* * *

Reçeteyi hemen oracıkta yazıp Ruhi Bey'in eline tutuşturdu.

Reçete, elimi tutuşturdu. Şöyleydi: Size düşünmeyi yasaklıyorum Ruhi Bey. Düşünmek size hiç de iyi gelmiyor. Bunu anlamamış olmanızı hayret ve esefle karşılıyorum. Direnmeniz, varacağınız noktaya ulaşmanızın gecikmesinden başka bir işe yaramıyor, kendinize yeni zorluklar çıkarıyor, yeni külfetler yüklüyorsunuz. Siz de yenileceksiniz. Er ya da geç! Henüz yenilmeyen çıkmadı. Dünya, sizin aklınıza bırakılamayacak denli değerlidir; sahiplidir ayrıca. Direneni yoldan çekeceklerden

biri de benim. Ya akışa katılacak ya da bir çöp gibi bir kenara atılacaksınız. Arası yok, hiç olmadı, kimse yenemedi ya uydu ya öldü itiraz edenler. Haberiniz olsun. Bu durum, hepimiz için geçerlidir.

Normalleşmelisiniz. Bakın, formül ne kolay: Başka türlü bir var olma biçimi yoktur. Anlayın ve kabullenin!

Şimdilik tımarhanedesiniz. Böyle devam ederseniz, ısrarı sürdürürseniz, hapishaneye düşecek, belki de öleceksiniz. Bunu mu istiyorsunuz? Haliç'te denediğiniz buydu, biliyorum. Fakat biz, ümidini kesenlerden değiliz. Şaşırmayın, kitabınızdan haberim var...

Ölümünüze göz yummayacağım. Çünkü ölmek, normallerden biri olma ihtimalinizi sonsuza dek ortadan kaldırır. Sizin ölümünüz, sistemin yenilgisidir. Yaşamanızı istiyoruz. Çalışmalı, üretmeli, çiftleşip çoğalmalı, topluma yeni bireyler katmalı, toplumun parçası olarak yaşamalısınız ve asla kötü örnek olmamalı, kendinizi doğru biçimde ele almalısınız. Ancak ısrarla bu eleştirel tutumu sürdürürseniz, nihayet sabır ve ümit tükenecek, ölümünüze ulaşacaksınız. Toplum sağlığı açısından düşünürsek, tek insan vazgeçilebilirdir. Ya bize benzeyip normal olmayı kabilenin ya da son noktada, yaşamınızı ve bozucu fikirlerinizi ortadan kaldıralım.

Bu olacaksa, belli bir biçimde topluma yararlı olmanızı da tarttım. Ben, iyileşmesinden ümit kesilen delilerin uygun biçimde katledilerek organlarının normal hayatı sürdürmeye can atan insanlara naklini savunuyorum. Akıl sağlığınız geri getirilemez biçimde bozulmuşsa ya da bozucu fikirler beyninizi tümden sarmış ve ele geçirmişse, sizden iyi bir organ-yedek parça deposu olarak yararlanabiliriz. Buna ne dersiniz... Böylece Ruhi Bey, topluma yararlı hale getiriliyorsunuz. Buna direnmek isteyebileceğinizi hesap ettim. Uygun biçimde öldürül-

meden önce canınıza kıyar ve beden parçalarınızı kullanılmaz hale getirirseniz, sizi kadavra olarak tıp öğrencilerinin hizmetine veririz, bu da bir fikir, iyi cinsinden. Bakın, sizin fikirlerinizden ne kadar başka, işe arar, topluma fayda sağlayan türden. Yeni hekim neslinin yetiştirilmesi işi için sizi değerlendiririz. Aslında sizi kullanmamızın önüne geçebilmenizin bir yolu yok. Topluma, öyle ya da böyle yararlı olacaksınız.

Ne diyorsunuz şimdi? Geri adım atacak mısınız? Normal olmayı deneyin. Göreceksiniz, normallik büyük bir huzur ve rahatlık getirecek size. Delilik yok olup gidecek. Toplumumuzla barışın artık Ruhi Bey çünkü toplum sizi istiyor, değer veriyor. Bundan kaçamazsınız!

Biraz uzun bir reçeteydi gerçi ya, anafikri belliydi. Düşüneceğimi ima eder bir tonda reçeteyi katlayıp yastığımın altına sakladı.

Yaşayamıyorum, Ölemiyorum

Sabah vizitesi biter bitmez halkıma seslendim. Toplanın! Hepiniz! Yeni hayatın öncüsünü, sözcüsünü dinleyin, gelin!

Konuşmamı deve sırtında yapmak için Bay Bu'yu emrettim. Sırtına çıkıp nutkumu söylemeye, ilkin yüzlerindeki şeye seslenerek başladım.

Ey uykusuzluk! Ey insan karanlığını ağ gibi dokuyan şey! Ey yekvücut olanların tedirginliği, birbirine sokulan. Ey kağnıya binenler, buğday yıkayanlar! Vakur sigaralar, benzin bidonları, ilaç kutuları bulunduranlar. Ey ki gidilecek yere zaten gelmişler. Kendimi size veriyorum.

Rüyalardan taşan bir ırmak olarak. Evinizin geniş odasıyım ben. Yerdeyim. Şaşkınlığa yerleştim. Kumarbazlar arasında, şimdide, anda, gelecekte, burada, geçtim geçilebilecek her yerden ve geçilecek yerlerden geliyorum. Ve öldüm, yeniden bileniyorum. Biliniyorum. Karyolası gıcırdayan, ocağı tüten evleri özledim. Hamur tatlısını, hurmaya gösterilen hürmeti, samanla karılmış çamuru ve sönmüş kireci özledim. Kiremit yapmayı bilenler beni bilmez. Olta atan balık boğanlar, sıkıcı ırmak kıyıları, kolonya koklayanlar ve ey karaca, ey sülün, ey uçucu şey, insandan insana gezen ve ey bakırlara dadanan mikrop, ey kitapsız yeryüzünün bulutsu huzuru, ey ki bahçeye gömülü ceset, ölmedeki zorluğu biliyorum. Çürüyorum. Ey bir şeyler çiğnenen, ey lüzumlu sözler, saplandınız. Uyuşukluğa ve namaz kılmaya varım, tamahsızım. Size vereyim kâbus bitkilerini ve küfrü, caymazlığı, seçişi sıçrayışı, çan sesini. Gömülüş, bitiş ve başlayış oluyorum. Ve sandukasında rahatsız edilen, ey çaputların dileme gücü, yakılan yüzerliklerden yayılan tatlımsı koku, usta yavaşlık, beni al! İstekliler, demir bileme makineleri, şemsiye altlarının duruluğu, ey yağmurdan ve güneşten, ey ki sığınılan kuytuluk. Biz insan olmaktan yapılmışız, yazık. Ah bilemiyoruz, bitmek istiyoruz, bitemiyoruz, duramıyoruz, artık duramıyoruz, yürüyemiyoruz, yön yok, gidilecek yer yok zaten, oradan geliyoruz, böyle kumlu kusurluyuz, huzursuzluğu buluyoruz, yaşayamıyoruz, ölemiyoruz...

Hicret

Yolu buldum. Yolu biliyorum. Bir yerde durmak, bulunmak, orayı kendinin kılmaz dinlemek, orayı dinlemek, oraya yerleşmek elbette önemliydi. Ancak biz özel ve seçilmiş insanlardık. Yepyeni ve ileri bir toplumsal yapının temeline konacak taşlardık, dolayısıyla üstümüze ağır bir bina dikmek için bizi tabana gömeceklerdi. Ancak bundan önce, bina edileceğimiz yeri bulmalı, buradan emin olmalıyız. Çünkü eğer yanlış bir yerde, bir bataklıktaysak, ne yapsak fayda etmeyecekti. Kendimizi feda etmemiz, düpedüz ölmemiz, ölüme kulak vermeyecek denli sağır bir toplum için sadece geçici bir rahatsız-

lık çıkaracaktı. Hemen arkalarını dönecek ve bizi unutacaklardı. Hiçbir işe yaramayan bu büyük düşünme eylemi, başlamadan sona erecekti.

Hiçbir yere varamadan, yanlış bir toprağa düşen tohum gibi ya kuşlara yem olacak ya da düpedüz çürüyecektik. O zaman azalmak olmayacaktı. Sadeleşemeyecektik. İçimizde birikmiş bu toplumu, unuta unuta öldüremeyecektik; yeryüzünün gördüğü en güzel ve çaplı katliam olacaktı bu. Emrolunmayacak ve emretmeyecektik. Başkalarının ağzından çıkan ve içimize işleyen emirlerin olmadığı, yeni ağaçevlerimizde, kuru mağaramızda, huzurlu doğamızda hayatımızın geri kalanını sürdürürken, başkalarının önünü açacak, gidilecek yolu gösterecektik.

Artık burada yaşayamayacağımız kesinleşmişti. Söyledim.

Bu topraklar lanetlenmiş olmalı ve lanetlenmiş olmalı usul usul kımıldanan gölü, balıkları tükendi. Otlar sarardı. Ekinlerimiz tane tutmadı. Hayvanlarımız yavaşladı, gebe kalmadı. Açlıktan kuduran vahşi tabiat insana saldırdı. Kuşlar bedenlerini yere çarptı, kaldırıp tekrar çarptı, böylece öldüler; iyiye işaret değil bunlar.

Güney yönünde kırmızı kirli bir toz bulutu belirdi. Güneş kapandı, hastalanmış turuncu bir göz gibi bize baktı. Yeryüzü kustu, adına lav dendi. Ağaçlar yer değiştirdi, hayat aklını yitirdi. Halkımın bazı fertleri ortadan kayboldu ya da ansızın kendini boynuna kadar toprağa gömülü buldu. Bataklık köpürüyordu. Irmağımız tersine aktı, rüzgâr artık esmiyordu.

Şimdi; De ki, ey insanlar! Muhakkak ki biz, size hicreti emrettik. Sizden alınan size geri verilecektir. Bize inananlar asla yanılmadı. Onlar kurtuluşa erdirilecekler-dendir. Biz onları cenneti şimdide vereceğiz.

De ki! Kim ki emirlerimize uymayıp hicrete katılmaz, muhakkak ki onun için ateş nehirlerinde yıkanmak ve kızgın sac üstünde yürütülmek ve kor yutturulmak vardır. İnananlar, kötülerin şerrinden bana sığınsın!

* * *

Günlerdir yürütülen pek de ıtiliz sayılamayacak çalışmaların verimi alınmıştı. Öğleye doğru, on bir gibi bizi gözetlemekle görevli hemşire, hastabakıcı ve güvenlik görevlileri ortadan kayboluyordu. Sigara içme molası olduğunu düşünüyordum. Kilitlenmeyen kapısıyla odaları, bizim için bir çıkış imkânı sunuyordu. Fakat bu kapının açılması için yere vuracağım asa henüz elde yoktu.

Sarı Sakal, benim için ivedilikle soruna eğildi. Temizlik dolabından ele geçirdiği süpürgenin sapını kırarak bir asa tedarik etti. Artık hazırdım.

Ey inananlar! Reddedişimiz kesin olmalı, hiçbir uzlaşma ve geri dönüş ihtimali bırakmamalıdır. Bizi tedavi etmelerine, hayvan gibi kapatarak burada tutmalarına, bize, insanlara, sadece kendilerine benzemiyoruz, işlerine yaramıyoruz ve onlar gibi olmayı reddediyoruz diye hasta muamelesi yapmalarına izin vermeyeceğiz. Bizi çalışabilir hale getirmelerine engel olmalıyız. Gerekirse otla besleneceğiz. Gerekirse öleceğiz (Halkımı oluşturan insanların tek tek yüzüne baktım. Satranç oyuncuları istekli, Sarı Sakal hummaya yakalanmış gibi, Bayan Hı, ne kadar olabilirse o kadar meraklı ve ilgili, Bayan Fısıltı çaresiz görünüyordu. Bay Bu'nun yüzünü göremiyordum çünkü omuzlarında oturuyordum. Kalan dört kişiden şiş göbekli olanı, seyrek dişli olanı, cıvatası kırılmış gibi aksayanı ve suçlu olanı, düpedüz ilgisiz ve aldırmaz görünüyorlardı. Umursamadım). Halkım için

düşüncem odur ki, bu şehri terk etmemiz gerekir. Şehirleri terk edeceğiz. Doğaya doğru bir yürüyüş başlatalım. Yazgımız yeniden belirlensin. Başkalarının dağıttığı hileli kâğıtlarla oynanan hileli oyunu reddedelim.

Yola çıkmadan önce bize yüklenen her şeyden kurtuluyoruz. O büyük yenilgiden, yanlış yapmaktan, yanlış yaşamakta olduğumuz duygusundan vazgeçiyoruz. Bizi toplum denen bu hastalıklı yapıyla ilişkide tutan bağlardan kurtuluyoruz. Giysilerden kurtuluyoruz. Doğaya dönüyoruz. Şimdi soyunun!

Asamı yere vurdum. Kanatlı kapı açıldı (Elbette Sarı Sakal'ın el atmasının da katkısı olmuştu). Gerçekten, görevlilerin odası boştu. Bazen bizden birini bağlamakta kullandıkları kayışlara göz attım. Bayan Fısıltı, dehşet içinde kaçıştı. Bazı geceler görevlilerce yatağından alınarak buraya getirildiğini, elleri ayakları bağlanarak tüketildiğini hepimiz biliyorduk. Bayan Fısıltı bunu engellemek için hiçbir şey yapamıyordu. Bir keresinde bedenini dışkısıyla sıvayarak kirletip öyle yatmıştı. Ancak görevliler kızmış (bir tanesi hariç, o bu duruma pek sevinmiş, tahrik edici bulmuştu bunu) ancak vazgeçmemişlerdi. Ağzını doldurmayı unutmuşsun, bunu şimdi biz yapacağız diyerek götürdüler kadını. Gece, Bayan Fısıltı için uzun ve çığlıklarla doluydu. Ertesi günse, hastabakıcılardan banyoda dayak yedi ve bir daha böyle şeylere tevessül etmedi.

Masanın üzerine bırakılmış bisküvi, sigara ve elmalara tıkıldı gözlerimiz

U ğu nu! Şeytan'a and olsun! İçinde saklandın! Ey insanlar! Size talanı helal kıldık! Başkasının malının fazlası, tüketilsin. Artanı yok edilsin! Muhakkak ki biz, her şeyi fazlasıyla bileniz.

Yağma başladı. Yağma Suresi sevindirmişti herkesi.

Yağma bitti.

Diğer kapıdan çıktık. Koridor boştu. Binayı bilmiyordum ve bundan sonrası için belirlediğim bir yön bulunmuyordu. Kaybolmaların önüne geçmek için herkese, önündekinin omzuna elini koymasını buyurdum. Aklıma danıştım, elbette solu işaret etti.

Çeşitli koridorlar bize emir verdi. İnsanın istediği yöne gidememesi, nereye doğru gideceğinin elindeki diğer ihtimaller alınarak başkalarınca belirlenmesi ne büyük kayıp ve aptallık. İnsanlar neden bina yapar? Bina, sanki bir insan; bütün bu su boruları elektrik kabloları kan damarları, odalar organ. Devasa bir insan gövdesi içinde gibiydik.

İstediğimiz yöne doğru gidemiyorsak, öylece yürüyüp gidemiyorsak, kendimizi nasıl özgür sayarız. Hele şehirde, bu bina ve insan depolarında, bina içlerindeki labirentlerde...

Nihayet bir açıklık bulup bu lanet labirentten kurtulduk, dışarıya, sonsuz ihtimaller denizine atladık.

Ancak insanların diğer insanları bir yerde kapalı tutmak söz konusu olunca, başka hiçbir şeyde olmadığı kadar işlek olan aklı, burada da iş başındaydı. Oyunu bozamamıştım. Çıktığımız yer geniş bir iç bahçeydi. Bitkilerle doluydu. Banklar serpiştirilmişti, küçük ve lüzumsuz bir havuz göl taklidi yapıyordu. İçinde üç beş tane zavallı balık dönüp duruyor, insanlarla göz göze gelmemek için küçük kayaların altına saklanıyordu.

Dinleyin! Tıpkı hayvanat bahçelerinde hayvan sergiledikleri gibi, bitkileri, bu güzellikleriyle baş döndüren, akıl çelen varlıkları bahçelerine hapsedip sergiliyorlar. Biz bunu ret edeceğiz.

Hepsini yolup atalım, dedi Beyaz Satranç Oyuncusu.

Elimle durdurdum. Dokunmayın! Yazın!

Yazamıyorlardı. Elbise, bir şeyler taşıma işine de yarıyordu ve hepimiz çıplaktık. Yanlarında kâğıt kalem yoktu.

Ezberleyin! dedim.

Siyah Satranç Oyuncusu muzipçe gülümsedi. Ruhi Bey, dikkatinizi çektiyse, dili kullanıyoruz.

Sustum. Saygı gösterdim.

Dil, bir başkasıdır! Dil, bizzat insan tekinin eksikliğidir. Başkası olmaksızın var olamamanın adı, dildir. O size kendinize yetemediğiniz için verildi. Şimdilik kabul edelim.

Sesimi yükselttim.

Ey insanlar! Başkası diye bir şey yoktur. Hepinizi, tek bir bütün halinde parçalardan halk ettik. Aranıza, sizi ilişkilendirecek sözcüklerden ördüğümüz bir ağ koyduk. Şimdi onu kaldırmaya çalışıyoruz. Muhakkak ki biz, her şeye gücü yeteniz.

Siyah Satranç Oyuncusu, kendimizle çelişiyoruz, diye homurdandı.

Tarık! diye düzelttim. Siz sadece inanın!

İnanacağız. Fakat neye?

Söylediğim her şeye. Ve yaptıklarıma ve yapmadıklarıma ve gördüklerinize ve göremediklerinize de. Bana inanın!

Hımm!

Adlandırılamayan

Yağmur başladı. Hepimiz çıplaktık. Önce bir duvarın dibine sinerek bekledik. Ancak ben eski dünyayı aklımdan söküp atmak istedim, evet ancak ya bedenimden? Bedenimin aklından, kaslarıma yerleşmiş, ezberlenmiş hareketlerden, organlarımdan ve onların işleyişinden söküp atamamıştım.

Yavaşça yağmurun altına adım attım, işiyordum bir yandan. Diğerleri peşimden geldi. Ilık derelerden ve suskun göllerden ve çamur birikintilerinden ve kuzeydeki sulak alanlardan ve su havzalarından ve çatırdayan şelalelerin döküldüğü havuzlardan ve köy kuyularından çe-

kilen sulardan ve topraktan buharlaşarak yükseliyor, çocuk yumruğu büyüklüğünde damlalar halinde buraya yağıyordu ve biz seçilmişler, çığlıklar atarak çılgın hareketlerle verilen bu hediyeyi kutluyorduk.

Ve ağzım, boğazım, ses tellerim ve dil dudak ve dişlere ezberlettiğimiz konuşmaktı unutulması gereken, hemence olmasa da kısa, keskin çığlıklar, homurtular, kükremeler, susmalar, tıslayış ve ıslıklar, haykırış sırasız ve düzensiz biçimde savruluyordu.

Erkek cinsel organları istinasız olarak kalkmıştı, kendiliğinden. Ve kadınlarımız, Bayan Fısıltı bile, ki cinsellikten iğrenir olmuştu bir zamandır, ellerinde çalgı aleti gibi bunları bulundurarak dans ediyorlardı. Bir adım sonrasında olacakları görerek gülümsemedeydim. Bedenlerimiz, uzun zamandır unuttukları biçimde kutlamaya katılacaktı.

Sessiz bir dille mırıldandım.

Ey doğasına döndürülen, gösterdiğin şeye and olsun! Kadınlar ve erkekler cismani olarak yakınlaşırlar. Biz buna helal diyoruz. Erkek, bedeninin bir parçasını kadın bedeninin uygun yerlerine iterek sokacak, dışına çıkınca ona yeniden yaklaşmak isteyecektir. Kadın, bedenini istediği erkeğe açacak, istediği kadarına açacaktır. Bedenleriniz için size çekici bir ateş verdik. Biz buna engel olmayız. Yiyiniz, içiniz, çiftleşiniz. Şüphesiz ki biz, her şeyin kolay olanını severiz.

O hengâmede Bayan Hı'nın gelip beni bulması tesadüf değildi. Bu kadından kurtuluş yoktu anlaşılan. Pek anlaşılmayan bir sesle söyledim.

Biz sizin bedeninize eğildik, onu hiç sevmedik. Biz sizin aklınıza eğildik. Onu geri verdik. Biz ki aklınızdan ve bedeninizden nefret ettik.

* * *

Buradalar, diye neşeyle haykırdı Bay Doktor. İyi denemeydi Ruhi Bey. Fakat burada ne yapıyorsunuz, bu halde?

Unutmaya çalışıyoruz, dedim.

Neyi?

İnsan olmayı, bayım.

Sıfıra kadar geri. Bizim dinimiz unutmanın dinidir

Beyin, başından geçen her deneyimi hatırlıyor; gerçekte artık başımıza yeni hiçbir şey gelmiyor. Bizzat yaşamamış bile olsak, her türden deneyimi yaşayanı izlemiş, bakmış, öğrenmiş oluyoruz. Beynimiz bu yaşantıyı ve olası hissettirdiklerini yüzde ve bedende yansıyan jestler ve mimikler olarak deneyimliyor. Her yeni yaşantı, eski benzer deneyimlerin gölgesinde yaşanıyor. Böylece artık yeni hiçbir şey olmuyor.

Bundan başka, önüne gelen her şeyi beyin, o eski yaşanmışlığın alışkanlığıyla ele alıyor; yeni olandaki başkalığı, hiç değilse nüanslarını, gerçekten deneyime açık olmadığı, sadece eski deneyimin anısına yaslandığı için ıskalıyor ve her yeni yaşantı, eski bir yaşantının soluk bir tekrarı olmaktan öteye gidemiyor.

Yanlarında getirdikleri uzun bir zincirle bizi birbirimize bağlayarak kafile haline getirdiler. Geldiğimiz yoldan geri döndük.

Kıyamet Alametleri Belirdi

Koğuşa uzun süre gelen giden olmadı. Ne vizite ne hastabakıcı ziyareti ne hemşirelerin rutin ilaç servisi ne yemek arabası, hiç.

Halkımın insanları, hayatları ellerinden alınmışlar, amaçsız kaldılar. Hepsi koğuşun içinde döneniyor, hırlaşıyor, bazen birbirlerinin boğazına sarılıyordu. Açlık baş gösterdi. Su, bulunuyordu. Arka taraftaki tuvalet muslukları işlemeye devam ettiği müddetçe, bunun için kaygılanmıyordum. Ama durum giderek ciddileşecekti, apaçıktı bu.

Nihayet yiyecek, giderek tükendi; önce dolap diplerindeki gofret ve bisküviler, sonra gövdemizdekiler bitti, açlık baş göterdi.

İnsanların sızlanmaları içimi sızlatıyor. Açlık size, doymanın kıymetini bilin diye verildi; ey insanlar, oruç tutmada sonsuz sıhhat ve faydalar vardır, diye başlayan bir nutuk söylemek istedim; ama o kadar açım ki, açlık hakkında tek kelime bile etmek gelmiyordu içimden.

Ve kapatılıp kıstırılmışsak, birbirimizi boğazlayacak dereceye gelmişsek, açlıktan kavrulan bedenlerimizi ne yapacağımızı bilmez olmuşsak, kıyametin kopmasının tam sırası olmalıydı.

Geliniz! Ey inananlar! Ahiret hayatına hoş geldiniz. Evet, öldünüz. Fakat ölmekle yeni bir hayata başladınız. Eski hayatlarınızın bedenlerinize ve zihinlerinize doladığı kefenleri çözünüz. Siz artık kurtulmuşlardan oldunuz. Ölerek, ölümsüzlüğü kazandınız. Artık hayatın ılık soluğu sizi hiç terk etmeyecek. Ve terk etmeyecek ırmak kıyılarında dirilen gölge. Ve terk etmeyecek tarlalarda boy atan gürlek biteklik. Ağaç altlarında ve kadınlarda bulunan ılımanlık, terk etmeyecek. Kadınlar ve erkekler gönendirilecek durmadan, sarsılarak yaşayacaksınız. Kendinizi hepten unutarak, sonsuz bir esrime olarak varlığınızı tüketecek ve yeni varlıklar olacaksınız.

Ey yeni dinin iman edenleri! Ey bükülmüş tellerin ısındığı gibi! Keserle yontulan ağaçtan atılan yongalar, bir ateş için başlatıcı olurlar. Artık önünüzde, ışıklar içinde, ışığın içinde, ışık yiyerek, ışık içerek, ışıkla sevişerek, ışığa sarınıp onu kardeş bilip onunla uyuyarak geçireceğimiz bir sonsuzluk uzanıyor; adım attınız, artık adımlarınızı saymayınız.

Yani diyorsun ki Ruhi, bu ışıktan kaçış yok.

Aklıma, nankör suresi gelmedi değil ama an o an değil.

Dinleyin Vakıf Bey, adınız vakur muydu Vakıf mı?

Homurdanarak satranca döndü. Siz sonsuzluk içinde uzanıyorsunuz. Sonsuzluğa uzanıyorsunuz. Bu yeni hayata yerleşmek elbette zaman alacaktır.

Sizden, siz seçilmişlerden, imbiklerden geçecek denli incelmişlerden, ısıtılıp buharlaştırılıp seyreltilip uçurulup sonra soğutulan ve yoğunlaştırılan, bu arada niteliği değişan eskiden olduğu gibi olmayanlar içinde sonsuz hayata kabul edilmeyenler olacaktır. Bir seçim yapmak, seçilmeyeni elemek, onlara artık ikinci bir şans gelmeyeceğini bildirmek gerekecek. Tartıya çıkacaksınız. İnce bir köprüden geçeceksiniz. Köprü, belki de yeryüzüne ve onun darlıklarına açılan bir kapıdır.

Böylece kıyamet koptu. Yaşam durduruldu. Hayat bağırtılarak öldürüldü. Güneş patlatıldı ve batırıldı. Ey iman ettiğine iman edenler! Şüphesiz ki biz, güneşten daha parlak güneşler doğururuz. Yah ha! O ki hayvanlar konuşsun; hayvanlar konuştu. Velvelesi yeryüzünü aldı. Onlar bıçaklarımızı sevmediler, söylendiler; ey insanlar, kesilen et acır. Biz ki hayvanları konuştururuz. Fakat siz duymazdan gelirsiniz. Muhakkak ki sizin için kahredici bir azap hazır etmekteyiz.

Ölüleri diriltme ilmi yalnız bize verildi. Birkaç balık olsa elimizde, onunla bütün halkı doyurma ilmimizi de gösterirdik şüphesiz. Şüphesiz biz, Resullerin en çaresiziyiz. Ve siz, eski hayatı yaşayamayanlar olarak öldünüz; yeni insanlar olarak, kendi hayatlarının efendisi olarak diriltildiniz. Ey ölümlerde geriye kalan kalık. Ey doğrularak ayaklanan, ey boşunalık...

Toplanın, ey insanlar! Size diyeceklerimi iyi dinleyiniz. Muhakkak ihanet size hoş gelmiyor. Yanılmaktasınız. Biz, birbirinize ihaneti buyurduk. Biz buna siz için gerçek dedik, içinize dolduk. Siz ki ihanet etmemek için

kendinize yüz çevirdiniz, fasıklardan oldunuz. Kendinizi başkasının gözünden görmeyin. Başkasına sadık olmak, kendine ihanet etmektir! Bunlar lanetlenmişlerdendir.

İhanet anı, avcı olarak yetiştirilen kartalın, kaçan tavşana değil de kendini kartalın sahibi sanan insanın gözüne saldırması anı gibidir. Bütün ihanetler insanın iç doğasına, ana kaynağa açılan birer kapıdır.

İhaneti övüyorum, sadakati değil. Aramayı övüyorum, bulmayı değil. Övgü tedirginliğe, övgü. Huzur artık yok, yok oldu. Kitaplar kapandı. Defterler dürüldü. Bilinenler silindi. Evliler boşandı. Zincirlerinizden salındınız. Serbestsiniz. Gidebilirsiniz.

Ve fakat nereye gideceksiniz?

Sahi, nereye gideceğiz? Soran, Siyah Satranç Oyuncusu'ydu.

Vakıf Bey, kendimden bile emin değilim. Bildiğim ne gidilecek ne durulacak bir yerin olduğudur. Doğru yön yoktur. Doğru bir durmak ise, asla yoktur. Doğru bir ilerleme, yol yoktur. Doğru amaç yoktur. Her şey belirlenmemiş olarak, sadece imkân olarak size sunulur. Size kalan, nasıl yenileceğinizi bulmaktır.

Vakıf Bey rakibine Şah! dedi. Ruhi Bey, mat bir teori bu, diye seslendi. Oyun bitmişti. Beyaz Satranç Oyuncusu hâlâ oyunu nasıl kaybettiğini anlamaya çalışırken Vakıf Bey kalktı, Ruhi Bey'in yanına geldi.

Evet! dedi Ruhi Bey.

Ve hayır!

Demem o ki Vakıf Efendi, söylediklerimi takip ettiyseniz, size düşen, benden başlayarak her şeye saldırmaktır.

Ey yetkinlikle yetkinleştirilmiş yetke! Çare diye bir şey yok da... yine de demeli ki, madem elimizden bir şey

gelmiyor, bu açlığı kutlu bir çileye çevirmektir elimizden gelen. Demek ki açlık bize gelmedi, açlığa giden biziz.

Öf Ruhi Bey, bu kadarı da saçmalık, dedi Vakıf. Açız. Oruç filan tuttuğumuz yok. Şuraya bir parça yiyecek koysan insanlar kapmak için birbirini boğazlar. Bir şeyler yapalım yoksa insanlar gözleriyle birbirinin kilosunu tartmaya başlayacak. Dişlerini gösterdi. Anlaşılan, gülümsemeye çalışmıştı.

Benim bir fikrim var, dedi. Önce şuna bakalım, buradan çıkabiliyor muyuz? Eğer çıkabiliyorsak, Sarı Sakal'a kapıyı işaret etti, yiyecek bulmak için bir şeyler yapabiliriz belki.

Ruhi Bey, dizinin dibindeki devenin başını sevdi ve uyuyun, uykulara sığının! buyurdu.

İtiraz edilmedi. Çekildiler.

Haydin Kurtuluşa

Bundan sonra ben çağırmadan gelmelisiniz. Sarı Sakal, Sarı Sakal, kalk.

İnsanların böyle tarafımdan davet edilmesine ne diyorsun? Ben diyorum ki, Sarı Sakal gözlerini açmıştı ama uyanmış sayılmazdı, kan dolu gözlerle bakıyordu Ruhi Bey'e, toplantı yapılacaksa, bunun senin aracılığınla duyurulması uygun olur. Fakat bu nasıl bir çağrı olacak?

Sarı Sakal anlamadan bakmayı sürdürüyordu. Ruhi Bey, ondan düşünmesini beklemenin aşırı olacağını farkederek söyledi:

Hayat büyüktür!
İnsana inananlara inandım!
Tarık Karanlığıyaranışık!
O yeryüzünün elçisidir!

Şimdi toplantıya!
Şimdi kurtuluşa!
Uyku daha hayırlı bile olsa!

Anladın mı? Tekrar et.
Tamam.
Uyusunlar mı, gelsinler mi?
Sarı Sakal bunu da bilmiyordu. Söylendi
Yatağının üzerine çıkıp ayakta durdu, seslendi:
Hayat büyüktür!..

Koğuş halkı homurtularla toplandı. Uykularından uyandırılmışlarda görülen bezginlik, bitkin yüzlerinden okunuyordu.

Ha! Ne! Nefret denen şeye and olsun! Buluta and olsun! Sıkışmaya and olsun! Biliyorum. Sizi çağırmakla iyi etmedim. Fakat tan attı atacak. Bugün yeni ve büyük şeyler olmalıdır. Muhakkak ki biz, haksızlığa uğrayanlardanız. Açız. Birbirimizden nefret ediyoruz. Elbette biliriz, hepimiz biliriz bunu, her birimiz bir diğerinden için için nefret eder. Kadın kocasından, erkek karısından gizli gizli... Anne çocuğundan, çocuk babasından... Ne ki size bir arada yaşamak verildi. İçinizde adı bilinmedik arzular bulundu. Gerekçeler elinizden alındı. Yeryüzü üstünüze salındı. Ve siz yeryüzünün üstüne salındınız.

Ey yeni aydınlığın yayıcısı ışıldak tabiatlılar! Onlar emirler olmadan yapamıyorlar. İşte sizi yeryüzünden sürenlere üstünlüğünüz budur! Siz, sürünenlerden değilsi-

niz! İlk kez serbest kalanlar, sizsiniz yeryüzünün. Artık niyet yok, amaç yok, emir yok ve bütün hayat size açıldı. Peki ne yapacaksınız? Size bir şey söylenmeyecek ve siz de kimseye bir şey söylemeyeceksiniz. Peki şimdi ne diyeceksiniz? Sizden ne aydınlığı yaymanız ne de saklamanız isteniyor. Siz, öylece olansınız. Siz, doğasıyla bir ve eşit olansınız. Sizi, kendinizle eşit kıldık. Dağılabilirsiniz.

Bir süre bekledi. Kimsenin ayrılmadığını görünce sürdürdü Ruhi Bey.

Ben mi? Her baktığım yer emirlerle dolu. Şimdiye dek yaşamadık, sadece emirlere uyduk. Başlayan yeni hayatın içinde emir bulunmamaktadır.

Asfalt bir yol size ne diyor? Size gidilebilecek iki yönü emrediyor. Ben yoldan çıkanlardanım. Siz de öylesiniz. Yolu reddedenlerdeniz.

Ne! Ki! Ne ki insan, imkânlı bir varlık değildir, darlık içindedir. Emir kaldırıldı ve şimdi?

Ya! Ki! Duvarsa bir emirdir. Anlayın ki, sizi engellesin diye yapılmıştır. Ya da sizi tutup hayatın içeri taşmasını engellesin.

Bir su, bir emir veriyordur. Kendiliğinden. Karşısında dikilip çaresizce ileriye baktığınız su, size kayık yap emri veriyordur. Kayık yap emri, bize sudan gelmiştir. Balık, ağ yap emridir, istenirse zıpkın, olta, tuzak...

Karşınıza çıkan bir tepe, size, çevresinden dolaşmayı emredecektir. Böylece hayat, emirlerle doludur.

Ki! Ben! Emirlerin olmadığı bir evren istedim. Yağmur, saklan emri vermesin. Sığın emri yayan ağaç altları olmasın. İçimiz ve bütün bir hayat, gövdesi sadece emirlerden vardır. Emir, hayatın iskeleti olarak vardır. Hayat, ayakta emirler yoluyla duruyordur.

Ey ayakta duran yeryüzü! Peşindeyim!

Hiçbir kadın ve erkek yoktur ki size emir vermesin. İstedin!

Bu büyük gövdeli yeryüzünde alabildiğine savrulduk. Her yandan üstümüze boşalan emirlerle dolduk. Emirler, yeryüzü gibi bizi de ayakta tuttu. Ne ki biz emirlere uyanlardan değiliz. Peki, nasıl dağılmayız? Ey dağınık aklı bedenimin ve aklımın dağınık bedeni. Emirsiz yapamayana and olsun! Çürüyen armutlardan yayılan koku, ağaçlardan yayılan vücut, ekşi eriğin mayhoşluğuyla gelen sezi, ağaca, suya, and içmeye and olsun! Onları kutsal bildim. Ağacı, suyu ve and içmeyi kutsal bilin. Dişlenmeyle emrolunan meyvelerin eti, kemirici ve uçucuların vınlayan kası, burdan gidin!

Yeni bir evreye geçmeli, emirlerden arınmalı mıdır insan? Fakat elinde kalacak olan nedir? Emirler olmaksızın, hayatın bu katı kenarları kalmaksızın, hayat tamamen yumuşarsa, biz de eriyeceğiz demektir. Amaçsız var oluş, olsa olsa savruk ve dağınık dolanma, işe yaramayanın, hedefsiz kalanın tasfiyesiyle sonlanacaktır. Nihayetinde insan, kendinden ne yapacağını bilmeyen bir varlıktır. Ona bunun söylenmesi gerekir. Önce ve ilkin doğa tarafından, giderek bu emirleri yüklenen toplumsal kültür tarafından... Amaçsız kalırsa insan, yeryüzünden kaldırılacaktır. Hükümsüz kalacaktır.

Bu ki; insan, elimden emirleri almayın diye yakarır.

İçin ki; biz sizi serbest bırakmaya niyet ettik. Varlığı yeniden bulun ve bilin istedik. Değil mi ki bir ağaç gibi sabitlemiş yaşıyorsunuz. Oysa kırda gezen bir at, insana ağaçtan daha yakın bir varlıktır. Ey at olan sen, ey gezinmeye meyilli tin, ağaca heves etmedesin. Artık sökül...

İtiraf - İtiraz

Ruhi Bey!

Ruhi ona kırılmış gibi baktı. Tarık demek istediniz sanırım, dedi.

Hayır, Ruhi demek istedim. Sabahın bu saatinde sizi dinlemekten daha önemli işlerimiz var bizim, mesela uyumak. Fakat bundan bile önemlisi, Bay Ruhi, alınmayın ama bizi mahkûm ettiğiniz bu açlık, giderek saçmalık haline geldi.

Farkındayım. Bunu, bir tür oruç gibi düşünmeliyiz.

Siz böyle düşünün. Ben, basbayağı açlık olarak düşünüyorum. Başka bir açıklama da yok zaten. Fakat kabul

edin, dedi gülümseyerek, bize itiraz etmeyi siz öğrettiniz. Gerçi sizden önce de itiraz edenler olmuştu. Ancak itiraf etmeyi seçer insanlar, itiraz etmeyi değil, yanıldığınızı düşünmeye başladık biz. İtiraf etmeyi, avutulmayı, efendisine bağlanmayı –ama kendisini doyuran efendiye elbette– yaşamı ne olursa olsun sürdürmeyi tercih ederler. Sarı Sakal gürültüyle başını salladı. Onaylıyordu, belliydi. Özgür olmayı değil, ekmek dağıtan eli öpmeyi seçerler. Eğer yaşayamıyorsak, itiraz etmenin ne anlamı kalır. Önce yaşamak vardır.

Ben de Ruhi Bey, bunları göz önünde bulundurarak idareyle bir anlaşma yaptım. Onlar bize tekrar yiyecek verecekler, eskisi gibi, eskisi gibi ilaç, ihtimam, huzur, eskisi gibi satranca devam anlayacağınız.

Bay Ruhi, herkesin söylenenleri başıyla onayladığını gördü. Peki, ne karşılığında, diye sordu.

Basit, dedi Vakıf Bey. Onlara sizi vereceğiz, onlar da bize saydıklarımı sağlayacaklar. Gelip almak istemediler, bizim teslim etmemizi tercih ediyorlar, ediyor yani Bay Doktor. Yoksa yapabilirler, bilirsiniz. Dolayısıyla, sizi teslim edeceğiz.

Bay Ruhi hayal kırıklığı içinde devesine binerek bu hain güruhtan uzaklaşmak istedi. Ne var ki omuzuna tüneyiverdiği deve ne kalkıyor ne de verilen herhangi bir emre itaat ediyordu. Başını kaldırdı, omuzunun üstündeki Ruhi Bey'e, olabildiğince gülümsedi. Büyük ve sağlam dişleriyle.

Ruhi Bey, insanların bir anda üzerine atılıp kendisini yakalamasından dehşete düşmüş –ilk kim başlattı, söylenemezdi ama Bayan Hı baş şüpheli oluyordu– çırpınarak kurtulmaya çalıştı. Fakat deli kuvvetiyle donanmış bir yığın insandan kurtulmak hiç de kolay değildi elbette. Yatağına taşındı eller üstünde Ruhi Bey, yatırıldı. Onu

sabitlemek için Vakıf Bey bacaklarından, Sarı Sakal ise karnından tutmuş bastırıyordu. Devesi göğsüne oturmuştu. Don giymeyi sevmediği çeşitli çevrelerce zaten bilinen Bayan Hı ise, kurbanının başına oturmuştu düpedüz ve kıkırdamasına bakılırsa, organı uyarılmıştı ve durumdan tamamen memnun görünüyordu. Ruhi Bey'in iyiden iyiye nefessiz kaldığını ya anlamıyor ya da anlamazdan geliyordu. Ruhi Bey bir boşluk esnasında can havliyle fırladı, ellerinden kurtularak koğuşun dip tarafına, kapıdan uzağa doğru atıldı. Ancak yolunmuş saçlarıyla Bayan Kıvılcım pençesini yüzüne geçiriverdi. Ruhi Bey kısa, net ve parlak bir çığlık attı. Sonra Sarı Sakal yetişti, Hecin devesi yetişti. Üstüne saç yolma merakı gelmiş Bayan Hı yetişti. Bayan Kıvılcım ise düpedüz yüz yoluyordu. Başkaları da vardı belli ki, Ruhi Bey o karmaşada yapanı ayırmsayamadı, ayırmsayamadı ama birkaç kez çok fena ısırıldı, ısıranın niyeti can yakmak olamazdı, eti koparmaya çalışıyordu.

Vakıf Bey seslenerek insanları durdurduğunda, Ruhi Bey'in yüzü kanlı bir bulamaca dönüşmüştü. Sol gözü akmıştı, Bayan Kıvılcım'ın ateşli müdahalesinin bir sonucu olsa gerekti. Duyduğu acı korkunçtu, koruyamamıştı gözünü, uluyordu. Silleler, tekmeler, küfür ve aşağılamalar altında kapıya götürüldü. Vakıf Bey azametli, kapıya üç kez vurdu.

Açılan kapının hemen önünde Bay Doktor ekibiyle birlikte bekliyordu. "Gel" dedi Ruhi Bey'e. "Biraz çalışmamız gerekecek."

Normalleşme

Ruhi Bey'in gördüğü en büyük içki kadehi buydu. Bir dikişte yarıladı. Bu kadar viski, her sıradan ölümlünün ağzını patlatırdı ama doktor etkilenmiş görünmüyordu. Dilini şaklattı, bir parça çikolata attı ağzına, şapırdadı. Farkettiyseniz, dedi, akıldan kurtulmak için Ruhi Efendi, para harcıyor ve alkol satın alıyoruz. Ekledi sonra, gerçi bunu bir hastamın yakını getirdi ya. Güldü kısaca. Hastasının ne kadar olabilirse o kadar burada tutulmasını istiyor, dedi. Anlaşma bu. Neyse, konumuz bu değil.

Aslında size imrenmiyor değilim. Ben aklımdan kurtulmak için para harcamak durumundayım ve akıllı olduğum için de sizi...

Alkol yoluyla yakınlaştığım sizi, akıl yoluyla yok etmek... karmaşık geliyor kulağa.

Fakat siz hangi yoldan bana yaklaşıyorsunuz; akla yani...

Aklıma bir şeyler gelmiyor değildi ama ağzım bağlıydı.

İşaret etti, başımda dikilen, ağzımdaki bandı açtı. Bazen şeyler öylece varolmayı seçmişlerdir. İşte doğa bir parçasıyla sen olmayı seçmiştir...

Seninle neden tartışıyorum ki, dedi yüzünü ekşiterek. Aslında ikimiz de biliyoruz, seni yendim. Birazda da yok etmek için başlayacağım. Asıl yenilgi hangisi senin için. Yenilmek ve bunun bilincinde olmak mı? Yoksa yenilginin bir tamamlanması olarak yok olmak mı? Ben birincisini daha çok seviyorum doğrusu. İradenin kırılması, iradenin yok edilmesinden çok daha tatlı. Senin içine giriyorum. Beni asla unutmayacağını biliyorum. Eğer seni yok etmez ve yenilginle yaşamana izin verirsem, yenilgin sürekli olacak. Senin içinde yaşamaya başlayacağım. Senin ayrılmaz ve kopmaz bir parçan olacağım. Seninle birlikte, gittiğin her yere geleceğim. Gökyüzünün bulutu olarak, her karanlık köşede seni izleyen, bir... bir bulanıklık olarak içinde var olmak, seni yaptığın her şeyde artık tedirgin ederek... Seni yendim. Burası kesin. Aslında, bu kararı verecek olan benim. Sadece şunu demelisin. Evet, sen benden güçlüsün Muhsin. Beni yendin. Benim temsil ettiğim dağılma fikri tamamen yanlıştır. Hayatın köşelerini yontma düşüncem tümüyle hatalıydı, ben tümüyle hatalıyım. Çünkü böylesi bir girişim, hayatı yaşanamaz yapacaktı. İnsanların elinden

yaşamlarını alacak ve onları, ne yapacaklarını bilmezlik içinde bırakacaktı demelisin. Yaşamdan af dilemelisin. Benden de dilesen olur. Emir verebilen olarak, yani yaşamın bizzat kendisi, dolaysız yaşam olarak, yaşamın anafikri olarak ben, senin yenilginin anlamını açıklar ve seni yenilgini içselleştirmen için toplumun içine geri salardım. Böylece zaferim demiyorum, gerçeklik çoğalırdı. Yaşam çoğalırdı, ben çoğalırdım. Ancak içimden diyorum ki hep, Ruhi Bey'i cüretinden dolayı ödüllendirmek olur bu. Cüret edenlerin önünü açar. Yaşamın yeryüzünden tasfiyesine gidecek bir kıvılcımın başlatıcısı olma ihtimali var her zaman. Bunu engellemek gerekir. İtirazı engellemek, mümkünse yeryüzünden, insan bilincinden, bütün kültürden bunu sürmek, silmek gerekir. O zaman biraz olsun tamamlanmış hissedeceğim kendimi. İşte sen de burada kaybediyorsun.

Ben yeni bir dünya yaratmak istemiyorum, sadece durduğun yeri değiştirirsen, dünya zaten değişecekti, onu anlattım, dedi Bay Ruhi ama sözlerinin bir ağırlığı, hükmü yoktu artık. Sözleri, sanki boşlukta söylenmiş gibi, kimse tarafından duyulmamak yüzünden bozularak anlamını yitirdi. Başkası tarafından dinlenmemek, konuşmamaktı bir bakıma, Ruhi çabasının yersiz olduğunu anlıyordu, denemiş ve yenilmişti ve yeniden denemeyecekti doğrusu. Daha iyi yenilgi diye bir şey yoktu. Yenilmekle ölmek arasında neredeyse hiçbir şey yoktu.

Boşver, kimsenin seni bilmemesini sağlarız, hiç başına gelmemiş gibi olur, dedi Bay Doktor. Niyetim budur. Sadece aklımı kurcalayan bir konu var... hastalarımı kaybediyor, içki içiyorum ve kadınlara zaafım var. Ama bu kadarla sınırlı değil elbette... Dolayısıyla başka üstün bir yetke, beni deli ilan edebilir kolaylıkla.

Ben üzerine basılacak bir toprak buldum ve basıyorum işte. Bu sana insanca gelmiyor mu? Bu toprağın kay-

masıyla ne elde edeceğini sanıyorsun, umarın nedir? İktidar mı istiyorsun? Aşağıdaki koyun sürüsünü gütmek seni tatmin edecek mi? Onları istediğimiz gibi kullanıyoruz, yine de hiç zevk almıyoruz neredeyse... öyle değil mi? diye sordu Ruhi Bey'in başında dikilen görevliye. Adam, Ruhi Bey'e göstererek organını kavradı. Doğru söze ne denir, dedi. Onları alıyoruz bazen, arada işte, bir iki günde bir, heh he he ama seksleri zerre zevk vermiyor, dedi. Ancak biraz zorlama, bağırtmak için, yanlış anlaşılmasın ancak bağırtarak bir yerlere varabiliyoruz, anlıyor musun? Bana direnemeyenin ırzına geçmenin bir keyfi yok.

Direnen olmazsa, şu aptal iktidar oyununun bir zevki yok Bay Ruhi. Onlar üzerinde kurmak istediğin iktidar, rüzgârla sevişmek gibi boş bir iş. Bunun peşinde değilsin sen ama ister misin, Kıvılcım Hanım, aldığım duyumlara göre epey dişliymiş. Küçük yumruklar, tekmeler, ısırmalarla epey eğlence çıkartıyormuş, katılmak istersen, sana gerçek iktidar pratiği yaşatabilirim, ne diyorsun.

Tahmin etmiştim. Sen köktencisin. Sen aslında yeryüzündeki her şeye saldırıyorsun, değil mi? Bana da saldırıyorsun. Ete, tene, zevke ve acıya, akla, bildiklerimize... bir deli için hiç fena atış sayılmaz doğrusu.

Şunu açıkla o zaman bana: her şeyi ortadan kaldırırsan, insanı dahil, nereye varacağız?

İlk kez gerçekten bir şeyler, sanki bir öfke hissetti Ruhi Bey. Bir saflığa, bir tümlüğe, saltık olan şaya, dedi dişlerinin arasından.

Beni küçümsediğini anlıyorum. Ama saçmaladığını da anlıyorum, dedi Doktor. İçer misin? İçkiye gerek yok, dedi Bay Ruhi. Bize ayıklık gerek.

Sana ayıklık gerek, bana ise delilik. Bunu anlamanı beklemeden söyleyeyim ki Ruhi, ben zaten ayıklık ola-

rak varım. Bu tıpkı büyük ahlakçıların düpedüz ahlaksız herifler olmasına benziyor. Bu ikisi arasında fark yok, orada da burada da olabilirsin, sonra uyanınca nerede olduğuna bağlı her şey. Sen hastanede bir ranzada, ben hekim koltuğunda... bu bir savaş ve ben seni yeniyorum.

Sınırları ben belirlediğim sürece, sınırın dışında neyin, neresinin, kimin kalacağını ben belirlediğim sürece bayım, sınırı geçmenin, küçük ve eğlenceli bir tur atmanın, orada beslenip burada tüketmenin sakıncası yok. Sense beslenme alanımı elimden alacağını söylüyorsun ve buna izin vermemi bekliyorsun. Bu, olmayacak.

Senden bir şey istemedim, almak istedim.

Ben de sana vermeyeceğimi, eğer gerçekten elimdekini almak istersen, şu an benim sana yaptığım gibi beni yakalaman ve bağlaman gerektiğini söylüyorum. Seni bağladığım diğer kültür bağlarından kurtulman zaten kötü ama bir de beni, gerçekten beni ele geçirme ihtimali... sen neyle uğraştığını bilmiyorsun

Ancak şurası kesin ki, biz akrabayız. Sadece sen dışlanmışların yanındasın diye benden o kadar da uzakta olduğunu sanma.

Ben yeterince akıllıyım, ispatlarım bunu. Seslendi. Hep yanında gezen hemşire odanın kapısını açtı. Tokmağı bırakmadan soran gözlerle baktı.

Gel, dedi Doktor, bir şey ispatlayacağız.

Saf akılmış. Sadece safsın, akıl filan yok bunda. Bu senin doğan. Hemşireye çıkmasını söyledi. Hemşire hafifçe direndi. Vallahi Muhsin Bey, canım istedi. Biraz daha kalsaydım

Bir kadın karşısında düştüğün şu durum, seni akla değil seni yeryüzünü dolduran bütün diğer canlılarla ve özellikle benimle yakınlaştırıyor. Hiç de akıllı değiliz işte, gördün. Bir kadının temasına senin kadar hızlı tepki

veren birisi, değil saf akıl, olsa olsa hayvandır. Kadının neyi temsil ettiğini anladın mı?

Neden tehlikelisin? Çünkü aptal herif, oyunumuzu elimizden alıyorsun. Her şey olabilme, her şeye dönüşebilme ihtimaliyle yaşayan insanı, tek bir yere çaka çaka yerleştirmek de ne demek? Neresi burası? Nasıl buranın tek gerçek anlamlı yer olduğunu kabul etsek bile, sıkıcı bu be. Bütün ihtimalleri elinden alınmış adam, kendi gerçek varlığıyla baş başa kalmış adam, mutlak insan ancak mutlak sıkıntı olabilir. Öte yandan, bunu anlamamana şaşıyorum.

Bu, oyun değil Doktor. Saflık istememek, sadece senin varlığının kirlenmiş olduğunu gösterir.

Saflık istemek de senin varlığının kirlenmiş olduğunu gösterir.

Varlık, kirlidir. Hayatla, başkalarıyla doludur. Bunun istenecek nesi var?

Varlık, kirlidir. Hayatla ve başkalarıyla doluyuz, tamam. Ve demin o başkalarından birisinin elinde, epey kendinden geçmiştin... gülümsedi biraz, kendine yaklaşmıştın da denebilir, dedi.

Bunu reddediyorum, dedi Ruhi Bey. Beden, kurtulunması gereken bir şeydir. Beden bir imkân değil bir sınırdır. Sınırları reddediyorum. Başkasının bana bu biçimde etkide bulunabilme imkânını onların elinden almak istiyorum. Saltık varlık, başkaları tarafından etkilenemeyen varlık olmalıdır. Burada izlediğin şey, saltık olmanın ne kadar uzağında olduğumdur sadece.

Anlaşmamız olanaksız, sen fanatiksin. Gerçi bu yeni bir bilgi değil. Ama gerçekten, ne yapmaya çalışıyorsun. Bedeni yadsımak da ne oluyor.

Ölümlüyüz Bay Doktor. Elimizden alınacak olana yatırım yapmamalıyız ve fakat elimizden alınamayacak

olan, fikirlerimiz, onlar yaşayacak. Bir fikre dönüşerek yaşayabilmeliyiz. Elimizdeki tek şey bu.

Senin derslerinden değil mi bu; kendini başkalarına yüklemek istiyorsan, bu seni kaçınmak istediğin şeye bağlayacaktır. Başkalarına...

Surat astı Ruhi Bey. Sonra söyledi: hatırlatırım Doktor, ben deliyim.

Ha ha ha! Haklısın. Ben de tutarlılık bekliyorum senden. Kontrol edilebilirse, deliliğin güzel, keyifli olduğunu ileri sirebilirim doğrusu. Akılla delirebiliriz, sonra akla dönerek. Tam delilik, saf akılsızlık...

Delilikle ilgili söylediklerimi anımsıyorsun değil mi? Başımla onayladım. Güzel. Ben de, dedi. Deliliği akla göre belirliyoruz. Dolayısıyla bu göreli bir durumdur, aklı olmayan ya da yeterince akıllı olmayan herkes delidir bir bakıma. Apaçık bu. Bense yeterince akıllı değilim, her insan gibi fakat bulunduğum konum itibariyle aklı temsil ediyorum. Akıl, toplumsal bir örgütlenme modelidir. Karışık bulmuyorsun ya bunları... Mesela hayvanlar, kesinlikle delidir, nokta. Anladınız mı akıl yürütmeyi. Aklın yürüyebilen bir şey olduğunu bilmek, sizi akıllı yapar, dedi hafif alaycı bir tonda. Peki, çocuklara ne demeli. Bence hepsi deli. Kadınlar, onlar da deli.

Bu böyle halka halka genişleyerek saf akla kadar gidiyor, gerçekten akıllı olan tek şey, saf akıldır; Tanrı'dır anlayacağın. Böyle bakarsan, hepimiz deliyiz.

Kalan içkiyi yuttu. Gözleri yaşardı. Nefesini toparlayınca, aslında seninle işim bitti Ruhi, dedi. Seni gerçek dünyadan ruhlar âlemine havale etmekten başka yapılacak bir şey kalmadı. Şu an, keyfini çıkarıyorum sadece. Yoksa hamleler yapıldı, kaleler düştü. Akıl egemen oldu. Göz kırptı. Anlıyorum seni, akıllı değilsin gerçi ama ze-

kisin. Demek ki Ruhi Bey, eleştiri silahını kullananlar, silahlı eleştiriye tabi tutulurlar. Bizim silahımız nedir? Biz hekim milletinin... göreceksin. Heh heh he... İçkisini yarım doldurdu. Ruhi Bey'in ağzına yeniden takılan tıkaç nefes alıp vermesini iyice güçleştirmişti.

Yenildi

İnsana güvendim. Kendime güvendim. Öyle derin ki yenilgim, yeryüzünü terk etmeli ve burada başlattığım eylemi sonsuza dek silmeliyim. Kimse beni yenilgiyle hatırlamamalı. Bu, hiç denenmemiş olarak kalsın. Başkaları, başka zamanlarda yeniden reddetme şansı bulsun.

İnsan, dünyada bir amaçsızlık olarak vardır. İnsan, dünyada bir boşunalık olarak vardır. İnsan, dünyada anlamsız bir acımasızlık olarak vardır, iflah olmayacaktır.

Ey inananlar! Bana inanmayın! Gösterdiğimiz yol doğru olmadığı gibi, yol bile değildir. Gelecekte, benim yaşadığım devre, asr-ı rezalet denecektir.

Sonra düşüncelerimden arındırıldım. Başı iki yandan kıstıran elektrotlarla, akıllı zavallı kanayan karıcalanan beynime elektrik verildi, verildi, verildi. Neredeyse dindi...

Ben, buzun içindeki o güçlü çekirdeğe ulaşacağım günün hayaliyle yaşamıştım. Esen rüzgârlarla savrulan dalgalı ruhumun esin verici esrimesini istedim. Ayaklarımdan, bacaklarımdan kurtulacaktım. Artık gitmek olmayacaktı. Ellerim ve kollarım tutmaktan ve uzanmaktan ve çekmekten, sıkıştırıp açmaktan, almaktan, almaktan, incelemekten, öğrenmekten azat olacaktı. Ve beynim düşünmekten kurtulacaktı, serbest kalacaktı, kendini bilmeyecekti, artık hiçbir şeyi bilmeyecek saf varlık olacaktı.

Yakıla yakıla önce önyargılarımdan arındım.

Elektriğin içimden geçmesi.

Bedevi bir güneş gibi.

Barajım patladı.

Kitaplar yanıyor.

Sarı bir deniz.

Bataklıklardan yükselen kumral bulanıklık.

Çürüyen.

Titrek.

Süreksiz.

Uğurlu kuşum terliyor

Yarasa olmak içime giren.

Sarı.

Kuru.

Kurşunumsu bir sıvı.

Gövdeme süzülen gövde.

Gölgesiz.

Uçtum.

Uçuşumun hiçbir radar tarafından görülemeyecek bir yönü vardır.

Bir kaplanla konuşma.

İçimden kalkıp yeryüzüne taarruza geçen o atılgan hayvan benden uzaklaşıyor.

Boğulmak aldı beni, bir kötü.

Yıllarca uğraşarak içimde büyüyen köknarın kökü söküldü.

Uğultuyla.

Uğraşarak.

Kanatlı amaç olarak kuş, diş, pençe, kabiliyet, tekdüzelik, cidar, cidar...

Kuruntu ve vesvese, bağdaş kuran.

Bağdaş kuran.

Aklımın sarsıldığını hissettim.

Bildiklerimi unuttum.

Boşluk içinde yüzüyordum.

Kurtuldum.

Akıldan ve maddeden kurtuldum.

Yenilgim kesin, tam ve netti.

Kendimi, yeryüzünü dolduran kirli ve karanlık insan türüne tamamen kapattım.

Artık asla konuşmayacağım.

Benim Adım...

Tekerlekli bir sedyeye bağlanmıştım. Koğuşuma, elimden alınan ülkeye, halkımın fertlerine, cennetin ve cehennemin bulunduğu yere, eski topraklarıma, arkeolojinin konusu olan krallığıma götürüldüm, işim bitmişti, artık neredeyse hiçbir şey hissedemiyordum, kımıldamak için deli gibi çabalamam gerekiyordu, ben de kımıldamıyordum, susuyordum, aldığım kararın bir gereği olarak değil söyleyecek bir şey olmadığı için susuyordum, ağzımı tam kapatmam mümkün olmuyordu, çenem hafifçe açık biçimde katılaşmıştı, boynuma doğru akan sıvının verdiği rahatsızlık hiçti, kendimde değildim, kendime getirildim.

Bay Doktor başımda belirdi. Gerçi sizi yalnız bırakmaya gelmez ama halkınla vedalaş, dedi alaysayarak.

Yaklaştılar. Bayan Hı üstüme eğildi. Elimi tuttuğunu hissedebiliyordum. Doktora hırladığını gördüm. Ona ne yaptınız, anlamı çıkardı bundan ama benim herhangi bir anlam çıkaracak halim yoktu artık. Sarı Sakal ve sadık devem Bay Bu geldiler. Sarı Sakal heyecanlı, deve tabiatlı dostum ise sakindi. Satranç oyuncuları nasıl mat olduğumu anlamaya çalışır gibi inceliyorlardı bedenimi.

Kimse benimle göz göze gelmek istemiyordu, aldırmıyordum doğrusu. Bayan Kıvılcım yaklaştı. Yüzünü kapatan saçlarına bakılırsa, gecesi pek rahat geçmemişti. Elimi tuttu. Bizim için yaptıklarınızı kimse unutmadı, ben sizin adınızı her yere yazıyorum, dedi. Gözlerini dikti, baktı. Hepsine baktım. İlk defa kabul etmişlerdi, yüzlerinden okunuyordu; ben onlar için Tarık Karanlığıyaranışık'tım artık. Aydınlatacaktım, gökyüzünde bir çakıma olarak, karanlık uzay boşluğunu buğu olarak geçerek, yüzerek, saplanarak, diş çıkaracaktım, kemiklerin kırılma sesi benimle gezecekti ve benimle gezecekti gezegenlerden artan toz ve sefil balıkçıllar ağızları çamurlu su dolu ve nikahsız kadınlar ve cinayet erbabı ve tüfek atanlar, kumral adamlar, başı dönenler benimle gezecekti.

Ne ki çok geçti;

ya da belki de tam zamanı...

Bütün gücümü toparladım, yaklaşmalarını, eğilmelerini istedim.

Berelenmiş ağzımı son kez açtım ve söyledim:

Benim adım... meleklerin... hizasına yazılıdır...

De ki, ey insanlar, biz, size başkası için çalışmayı yasakladık, haram kıldık.
Bildirdiklerimiz ışığımız olsun! Muhakkak ki biz, her şeye gücü yeten değiliz.
Fakat her şeyi bilmekte ve görmekteyiz...
Bağlanamayana and olsun! Kelimeye and olsun!
Kalplerinize ilham verecek kelimeyi duyun! Işık kelimesi size ışık versin.

Aklını varoluşsal meselelere takmış Ruhi Bey, kendisini Haliç'in sularına bırakıtığı gecenin sabahında bir akıl hastahanesinde gözünü açar. Tehlikeli yeryüzüyle ilişkisini kesip kendine bir vaha yaratmaya girişen Ruhi Bey'in aradığı fırsat ayağına gelmiştir.
Zihninin anaforunda uçuşan kelimelerle bir yandan normali, anormali, hayatı, ölümü, aklı, medeniyeti, Tanrı'yı, dini tartışmaya açarken; diğer yandan kendi vahasını, kendi dinini kurmaya çalışacaktır.
Tarık Karanlığıyaranışık adını alan Ruhi Bey ve akıl hastalarından oluşan tebaası, Doktor Bey'in temsil ettiği hastahane yönetimiyle karşı karşıya kalır.

Bir akıl hastahanesini, yaşadığımız dünyanın metaforuna çeviren Hüseyin Kıran normali, anormali ve normları kendine özgü ironisiyle sorguluyor. *Benim Adım Meleklerin Hizasına Yazılıdır*'da, Ruhi Bey'in felsefi, dini ve siyasi dogmalarla yoğrulmuş, toplumla çatışmalı bilincini yansıtırken kutsal kitaplara, ayetlere, surelere göndermelerle zengin bir dil evreni kuruyor ve şiirsel olduğu kadar travmatik, akıcı olduğu kadar kekeme diliyle kötülüğün, karanın, tiksindirici olanın, dışarıda bırakılmışların, kapatılanların izini sürüyor...

AYRINTI • TÜRKÇE EDEBİYAT
ISBN: 978-975-539-738-2
9 789755 397382

10 TL